

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

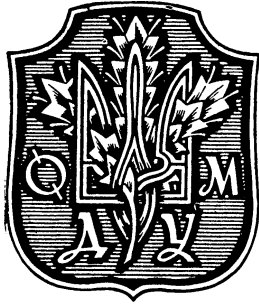
В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: М. Рильський — Лист до загубленої адресатки; Ю. Мартинюк — П'ять років ОДУМ-у; І. Дубилко — Ювілейна зустріч; Г. Черінь — У країні гірських козлів; Л. Полтава — Пан Смолич; Пер Лягерквіст — Міг про людей; Ю. Буряківець — Надя Капітанова; Т. Осьмачка — Розумний, Альбатрос; І. П. — Два етапи боротьби з більшовизмом; Хроніка; Листи до редакції.

Moloda Ukraina

A Monthly Magazine

Published by the
Ukrainian Democratic Youth Ass'n

191 Lippincott St.
Toronto, Ontario, Canada

**ПРЕДСТАВНИЦТВА
“МОЛОДОЇ УКРАЇНИ”
ЗАКОРДОНОМ:**

В Австралії:

Mrs. O. Tkach
146 Suspension St.
Sunshine, Victoria,
Australia.

В Бельгії:

Mr. H. Szmyhul
Camp 44/5 Bussoit,
(Hainaut) Belgique

У Великобританії:

Mr. Andrij Bondarenko
123 High St.
Notting Hill Gate
London, W. 11, England

В Аргентині:

“Porohy”
Casilla de Correo 3184
Buenos Aires, Argentina

У Франції:

Mr. W. Mirutenko
Court Digeau 155
Ostricourt (North), France

У Німеччині:

Mr. I. Kornejtshuk
Muenchen, 54
Seehamer St. 13, Apt. 2,
Germany

МОЛОДА УКРАЇНА

ЖУРНАЛ ОБ'ЄДНАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Видає Центральний Комітет ОДУМ-у

Головний редактор Б. Олександрів

В справах редакційних і адміністративних писати на адресу:
MOLODA UKRAINA, 191 Lippincott Street, Toronto, Ontario, Canada.

Адреса нью-йоркського відділу редакції:
O. Smolansky, 487 Cleveland Street, Brooklyn 8, N. Y., U. S. A.

Редакція застерігає собі право скорочувати статті й правити мову. —
Статті, підписані авторами, не завжди висловлюють погляди чи стано-
вище редакції.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ “МОЛОДОЇ УКРАЇНИ”:

США і КАНАДА: — річна передплата 3 дол., піврічна 1.75 дол.
АНГЛІЯ і АВСТРАЛІЯ: — річна передплата 1.50 фунта.

Ціна окремого примірника 30 центів.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД “МОЛОДОЇ УКРАЇНИ” ЖЕРТВУВАЛИ:

Адв. А. Оришак — 10 дол., А. Лисий — 4 дол., І. Гарбуз —
3 дол., М. Мандибур — 50 цт., О. Ткаченко — 25 цт. **Разом 17.75**
дол.

Одумівці у Гамільтоні: По 1 дол.: Е. Криворічко, І. Завгород-
ний, Г. Лугіна. По 50 цт.: І. Григоренко і І. Богданів. І. Гордієн-
ко — 2 дол. **Разом 6 дол.**

Одумівці в Рочестер: Вол. Карамушко, П. Дильовський і П.
Лихошерстів — по 1 дол., Ф. Федоренко — 50 цт. **Разом 3.50 дол.**

Одумівці в Чикаго: По 5 дол.: Вол. Філ, П. Коновал, М. Шаб-
лій, Ан. Луппо, Е. Руденко. По 3 дол.: К. Яловега, І. Настоящий,
О. Бойко, І. Сніло. По 2 дол.: С. Дмитренко, Н. Коряга, І. Віннік,
В. Ростун. По 1 дол.: Л. Венславська, В. Мішалов, Л. Гюбнер, Я.
В'юн, Г. Шкребець, С. Пасіка, В. Бражний, С. Тарасенко, Ф. Шо-
корчук, Ю. Степовий, З. Дубовик, Василь Л., Й. Рубан, П. Гур-
товий, В. Петренко, І. Козацький, Б. Шерстюк, М. Борабін, Г. Лень,
М. Мартинович, М. Калініченко, П. Мартинів, В. Коновал, Н.
Шкорупа, Г. Нагай, Г. Кулінченко, О. Павелко, А. Маковійчук і
М. Ницько — по 1.50 дол. П. Соломаха — 50 цт. **Разом 80.50 дол.**

Одумівці у Філадельфії: По 2 дол.: С. Лободенко, І. Лось, П.
Турський. По 1 дол.: І. Кіль, І. Савчук, П. Лимаренко. О. Криворуч-
ко — 50 цт., Х. Ваць — 60 цт. **Разом 10.10 дол.**

І. Костенко, Торонто — 3 дол.

Всім жертводавцям висловлює щирю подяку

Редакція і Адміністрація “Молодої України”

ДО УВАГИ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ:

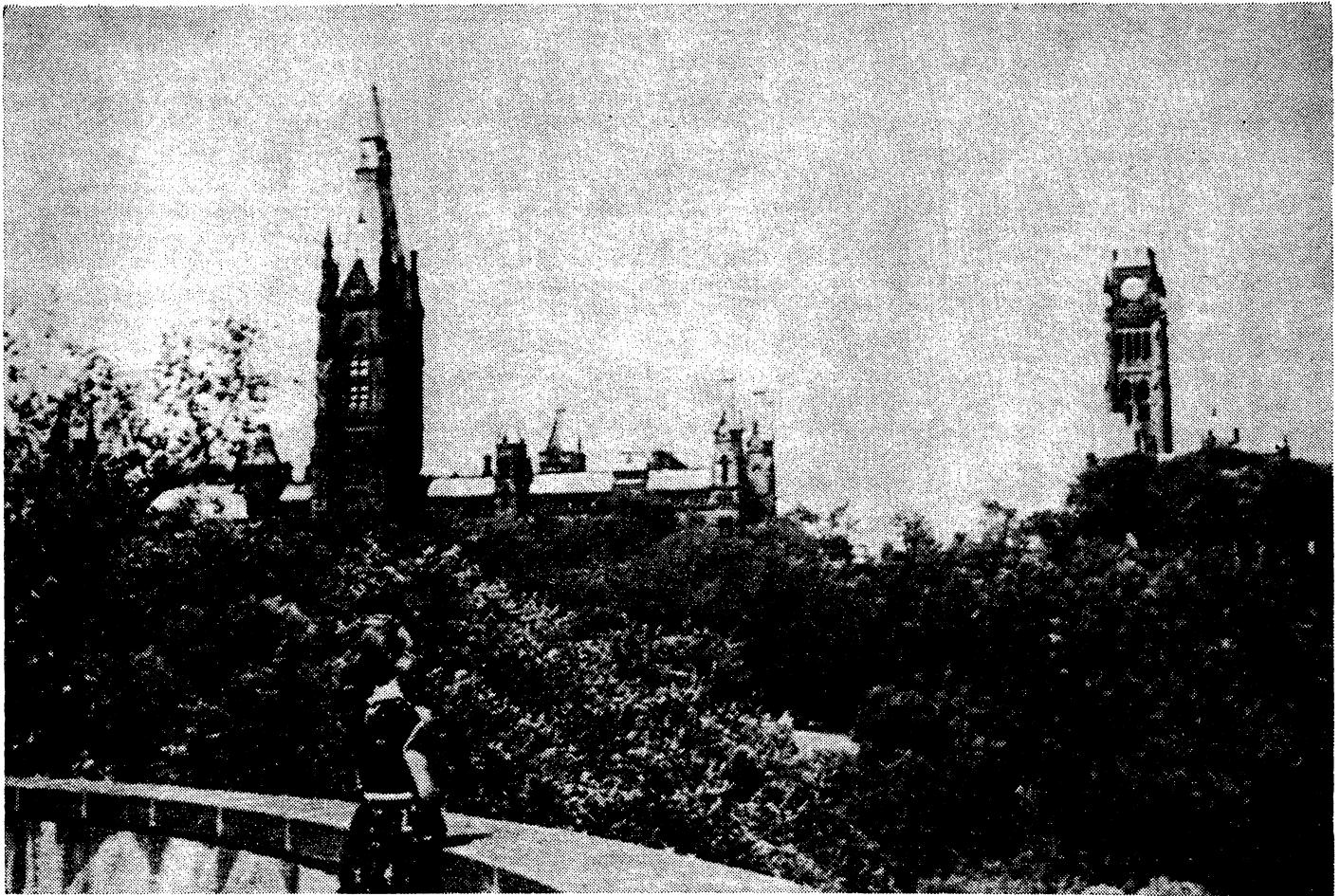
Всіх, що одержали нагадування відновити передплату “Моло-
дої України” і досі цього не зробили, просимо прислати перед-
плату.

ПРЕДСТАВНИКІВ “Молодої України” у США й Канаді проси-
мо прислати до видавництва всі непродані журнали з попередніх
видань. Також всіх, що донині не розрахувалися з видавництвом,
просимо прислати належність за журнали та іншу літературу.

Адміністрація

На обкладинці: Канада.

Один із мальовничих закутків Оттави.

Оттава.

Вихователька юного ОДУМ-у в Ньюарку п. А. Гусак оглядає зелену столицю Канади.

Максим РИЛЬСЬКИЙ

ЛИСТ ДО ЗАГУБЛЕНОЇ АДРЕСАТКИ

Ніяковий, сутулий, в гімназичній
Наївній формі, мрійник і позер,
Що тратився в компанії незвичній,
Як, зрештою, умію ще й тепер, —
Такий я був у Корсуні, над Россю,
Коли тебе я вперше ти назвав,
Коли в твоєму темному волоссі
Дощу ясного пахощі вчував,
Коли з твоєї пригорщі легкої —
Ти пам'ятаєш? — воду з джерела
Холодну пив, а з тиші лісової
Пекучим медом іволга пливла,
Коли мій друг із цяцьки-пістолета,
Ревнучи, стрілявся за кушем,
Коли читали Гамсуна і Фета,
Коли під літнім бігали дощем
Навзаводи — і під пахучим сіном
Безтямно цілувались крадькома,
І хвилювалась над твоїм коліном
Лише тоненька суконька сама,
Коли я був такий дурний і дикий,
Як знов хотів би — і не можу быть...
Усе це, може, щастя й невелике,
Та більшого не вмів я досягнуть.
Та що! Бабусі навіть довгі шпиці,
Що, певне, мільон панчіх сплели,
І стиглі, безсоромні полуниці,
Що на очах палали і росли,

Що ти мені на підвіконня вранці
Тихенько клала, — чи забути ж їх?
А чистих ранків золотого й рум'янці!
А плескіт весел, вірних і живих!

Це все було — не може бути
й мови!

І яблуня, і пісня, і вікно,
І потиск рук лукавий та нервовий
У п'ятні поганенького кіно,

І вогких уст сердите надування,
І усміх, що до серця пропікав,
І досить легкомудне розставання,
Де не лилися сльози у рукав...

Які там сльози! Хмари лебедині
Плили над нами, струмувала даль,
І вірилось, що лиш на те людині,
Щоб радощі підкреслити, печаль.

І ще не знав я, що асфальт перону
І приступка у поїзді брудна
Сльозу колись родитимуть солону,
Тим гарячішу, що вона — одна.

Я сипав дотепи, махав кашкетом,
Я був незмушений, я червонів,
Не певен був, яких воно поетам
В таких випадках уживати слів, —

І, зрештою, зрадів, коли поволі
Мій поїзд рушив, беручи розгон,

І чарівнича невідомість колій,
Похитуючи, понесла вагон.

А далі — Хвастів, де найняв я коні
За п'ять рублів — останніх, що були
І гордо розвалився в фаєтоні,
Якого шкапи ледве-ледь тягли,

І грали балагульські балабони,
І машталір хитавсь на передку,
І прив'ядав троянди цвіт червоний
На синій куртці в лівому кутку.

То ж ти його, відома річ, зірвала,
Ти й приколола, і вколола ним,
І пелюстків принада нетривала
Здавалась вічною лиш нам одним.

А далі... Що ж! Нехай би і нічого!
Умер, напевне, сивий машталір,
Хтось інший виряджає у дорогу
Когось молодшого, і юний зір

Ані одна сльозинка не туманить,
Бо щастя, бо життя — без берегів,—
І може їх надія не обманить,
Отих мені незнаних юнаків!

Не знаю, де ти, хто ти, що ти нині,
Усе перекопалося без сліда...
Та вірю, як приречено людині,
Що й досі ти прекрасна й молода.

Павло ТИЧИНА

ЛИСТИ ДО ПОЕТА

Еллади карта, Коцюбинський,
на етажерці лебідь:
оце і вся моя кімната, —
заходьте коли-небудь!
Я привітаю, наче друга.
Ах, я давно вас ждала,
ще як над книжкою поезій
сміялася, ридала.
Мені все сниться: сонце, співи,
і Ви, і день весняний. —
І от я з Вами вже знайома,
поете мій коханий.
Прийдіть сьогодні: в мене вдома
лиш я сама та квіти.
Я цілий вечір буду ждати,
боятись і радіти...

Ви десь, мабуть, не з наших сел,
абож... О ні, не смію.
Читала Вас я — і не все,
не все я розумію.

Чи я у полі, чи в лісу —
усе мені здається:
у Вас у книжці неживе,
а тут живе сміється...
Про Вас недавно хтось писав:
"Поезії окраса".

А все ж таки у Вас не так,
не так, як у Тараса.
Про все в Вас єсть: і за народ,
і за недолю краю.
А як до серця те узять —
даруйте, я не знаю.

ГАПТУЄ ДІВЧИНА...

Гаптує дівчина й ридає —
Чи тож шиття!
Червоним, чорним вишиває
Мені життя.
Танцюють згуки на дзвіниці,
І плаче дзвін.
Я йду. Мій шлях то із костриці,
То із жоржин.
Тумани линуть вгору, вгору,
А хмари вниз.
Чому я не люблю простору,
Як я без сліз?
Я ввечері цілую рожу
І кличу сум.
Чому, чому я жить не можу
Та сам, без дум?

ХТОСЬ ГЛАДИВ НИВИ...

Хтось гладив ниви, все гладив ниви,
Ходив у гніві і сіяв співи:
О, дайте грому, о, дайте зливи! —
Нехай не сохнуть золотисті гриви.
Хтось гладив ниви, так ніжно
гладив...
Пливли хмарини, немов перлини...
Їх вид рожевий — уста дитини!
Набігли тіні — і... ждуть долини.
Пробігли тіні — сумні хвилини:
Пливли хмарини чужі, далекі...
Сліпучі тони — і дика воля!
Ой, хтось заплакав посеред поля.
Зловісна доля, жорстока доля.
Здала сміялась струнка тополя.
Сліпучі тони — й смутні волошки...

М. ОРЕСТ

* * *

Н. Г.

Нам радощів немішаних зажити
В земному існуванні не дано —
Але коли високородне літо
Розгорне переможне знамено,
Тоді блаженство — неподільне,
пряне —
Щастить нам пережити на землі
І у недільнім сьйві привид тане
Днів, що текли в нерадості і млі...
Як приходні з країни запашної
Казок дитинних, по лісах святних
Стоять дуби. Ти приязні чуткої
Дістала дар; тому прошу я: в них
Вдивися: велич нетутешня віє
Від постатей могучих їх — і ти

А. МАЛИШКО

ПЛАЧ ЯРОСЛАВНИ

Спить земля охмарена і славна,
А в Путивлі криче віща птиця.
І горює-квилить Ярославна
На світанні-рано, як зегзиця:
"О, Дніпре, Дніпре, мій Славуте,
Широк і славен ти еси,
Чи вбито князя, а чи скуто,
Мене до нього принеси.
Туди, де він в степу ночує,
Де списів блискає блакить,
Рукав бобровий омочу я,
Щоб смертні рани освіжить
На тілі княжому. О, горе,
Куди подітиса мені,
В пустині цій — самотині,
Скажи, Славутицю!"

Прозоре

Палає небо. Вітру гнів,
Дніпро заграв, загомонів:
"Народжені в одній родині,
Сини во славі не мали,
То хвиль моїх відгомін синій
Їх колисав на цій землі.
Я краплями себе розвію
І спразі підступу не дам,
Я принесу життя надію
Моїм окривдженим синам!"
Спить земля охмарена і славна,
А в Путивлі криче віща птиця,
І горює-квилить Ярославна
На світанні-рано, як зегзиця:
"Вітрило, вітроньку, вітрисько,
В небесні безкраї лети,

На вояків не падай низько,
Не гни черленіі щити,
Та не метай калені стріли
В хоробрих русичів! Стрясни

Вагу землі, як грім весни,
Щоб половцям були могили!..
Безкрає небо. Легіт хмар,
І мовить вітер-володар:

"Вони стоять єдинодружні,
За Руську землю уночі,

Відчуєш: втіленням вони є мрії
Великого, хто ущедрив світи.

Як радісно нас хвилювати можуть
Потоки в лісі, віща глушина!
Як солодко нам серце приворожить
Полян інтимних ніжна тишина!

Нас очарують луки - красовиці,
Коли на них цвіте бузьків огонь,
І ми хотіли б бути як суніці,
Що їх голубить матірня осонь.

І так свіжущих почувань без краю
В серцях у нас колишеться прибій
І образи покинутого раю
В душі встають, багатій і живій.

І раз ступивши на гостинний килим
Перед святою скінією, ми
Понесемо подяку добрим силам
І через дні нерадості і тьми.

Списи метну я харалужні,
Зверну гартовані мечі

На ханські орди. А печаллю
Я не зараджу їм здаля.
Сини мої, ви над Каяллю
Щитами вкрили всі поля!"

Спить земля, охмарена і славна,
А в Путивлі криче віща птиця,
І горює-квилить Ярославна
На світанні-рано, як зегзиця:

"О, вічне сонце огнелике,
Ти встало недругам на зло,
І радості чуття велике
Прийма людина і зело.

Тобі, пресвітле, ласка й шана,
Поглянь, в Задонні ідучи,
Невже на полі половчана
Поникли стяги й сурмачі

Дружини Ігоря? Сійни
Промінням теплим понад ними,
Шляхами тихими, ясними
Мое кохання поверни!"

Та мовить сонце з високості:
"Я бачу: — пилу сивина
Вкриває землю й білі кості,
Жона заплаче не одна...

Вороння почалась годівля
І див злітає на гіл्लю,
Я за синів своїх з Путивля
Ворожі орди спопелю
Огнем смертельним!"

Шепчуть плавні.

За лебедями тане слід.
І все здається Ярославні: —
Гуде, вертається похід
І все здається...

За Сулою

Іржання коней, стягів тьма,
Дружина йде над ковилою,
А тільки Ігоря нема.
Мечі дружини в битвах славні,
Дзвенять степами крізь імлу.
І плаче гірко Ярославна
В Путивлі-граді на валу.

П'ять років ОДУМ-у

— ЮРІЙ МАРТИНЮК —

На прийнятті групи чужинецької молоді, студентів з різних кутків світу, філією ОДУМ-у Нью-Йорку, найбільшим подивом для цієї молоді було “відкриття”, що всі досягнення і вся праця ОДУМ-у датується лише від 1950 року.

— Українська молодь мусить мати справжній організаційний геній, щоб за коротких пару років добитись тих досягнень, якими Ваша організація сміє вже похвалитись, — заявив тоді один студент, гість Казуо Чіба.

Відповідаючи гостям, господаря зустрічі — одумівка Леся Гончар, — з'ясувала це так: “...організаційно ми молоді. Перша клітина нашого молодечого руху була закладена ініціативною групою неповної сотки ентузіастів шойно в червні 1950-го року, але наша історія неофіційного існування сягає своїми коріннями цілі декади назад...”

Нав'язуючи до цих слів, я хочу підкреслити, що цього року ми, демократична молодь, відзначаємо не тільки 5-річчя нашого формального зареєстрування як організації, а рівно ж 25-річчя матірньої організації — СУМ-у Павлушкова, прямим продовжувачем традицій, прагнень і стремлінь якого ОДУМ є сьогодні.

Праця Спілки Української Молоді Павлушкова була нагло і трагічно здушена окупантом, але її ідею українська молодь ніжно леліяла в своїх серцях через найтяжчі роки найчорнішої московської реакції, щоб при першій нагоді втілити в нові форми. Колись, у дитинстві, спостерігаючи свіжозрізаний пеньок сторічного дуба, я звернув батькову увагу на темне кільце на зрізі, де найменше двадцять річних кілець майже покривалося в тоненьку смужку.

— Тяжких, засушливих двадцять років мусів цей дуб пережити в той час, — пояснив мені батько, — але це не пошкодило йому. Можливо, навіть, жодні роки не були так корисні йому, як ці двадцять засушливих. Не маючи досить вологости, дуб мусів усе глибше й глибше пускати своє коріння в несприятливий ґрунт, щоб з першим дощем не тільки вкоротці надолужити згублений об'єм, але, що найважливіше, вкорінитися так, що зміг перетривати те, що для інших ставало фатальним.

Історія ОДУМ-у нагадала мені історію цього дуба. В тяжкі “засушливі” роки підсоветського життя, позбавлена всіх можливостей росту, молодь перед обличчям навали по всьому фронті московської експозитури ВЛКСМ-комсомолу, пішла у внутрішню еміграцію. Почався ріст всередину, — перший етап історії ОДУМ-у. Цей ріст всередину дав нашій молоді те, чого не мала молодь минулих поколінь, чого не мали наші батьки. Ці роки навчили розцінювати вартості тверезими очима, навчили цінити силу, бо досвід казав, що тільки сильні, рішучі, глибоко переконані, здисципліновані, строго зорганізовані, цілеспрямовані народи забезпечують свободу своїй молоді.

В горнилі советської рабської машини кувався і кується сьогодні характер нової української людини.

Якщо спонтанне постання першої клітини ОДУМ-у п'ять років тому в Нью-Йорку перекотилось по американському континенті, як степовий пожежар, перекинулось до Австралії, Англії, Німеччини, Бельгії, скрізь, де тільки знайшлась українська молода людина, то це було можливо тільки тому, що молодь була спрагла своєї молодечої організації, ідею якої вона виносила в своїх серцях і перенесла через декади в чорнім царстві советської тиранії, щоб у першу сприятливу хвилину вибухнути в сильну прогресивну молодечу організацію.

Тим самим можемо говорити про історію розвитку української демократичної молоді підсоветського періоду та перших років повоєнного періоду як про періоди формування найнижчої клітини одумівського членства. В цей перший, підсоветський період, майбутній одумівець формував антитезу інтернаціональному комсомолу, ідею українського націоналізму, тим самим декларуючи своє перше важливе “НІ”.

В другому етапі своєї передісторії, уже в повоєнній обстановці, молодь шукала себе в існуючих, часто-густо завузьких для неї, українських молодечих організаціях, намагаючись вивести ці молодечі прибудівки з вузьких провінційно-групових позицій на широку дорогу всенационального характеру. В цьому напрямку було багато досягнено, і була надія, що ідея нової української молоді людини перемаже, але примітивізм блискучого відокремлення, для якого незрозуміла “єдність різного”, злякався свіжого подуву ідей, і користуючись зі своїх переваг організованої сили, створив неможливі умови якої б не було вільної праці.

Як ворожою була і залишається цій молоді ідея інтернаціонального ВЛКСМ, так чужою була і залишається ідея примітивного вождизму, якому ця молодь сказала своє друге “НІ”, ствердивши тим самим свій безкомпромісовий демократизм.

З цієї хвилини кінчається ріст углиб і починається історія організаційно сформованого періоду демократичного об'єднання української молоді. Перший рік праці молоді організації пройшов під лозунгом: “У лави демократичної молоді!”

За рік часу на Перший З'їзд ОДУМ-у, що відбувся 12-го травня 1951 р. в Нью-Йорку, прибули делегати вже від десятка філій — Дітройту, Клівленду, Ньюарку, Нью-Йорку, Салісбері, Трентону, Філадельфії, Чикаго та інші.

В пів-десятку інших місцевостей створилися ініціативні групи ОДУМ-у. Не без впливу ОДУМ-у в США організовується паралельне Демократичне Об'єднання Української Молоді і в Канаді.

Враховуючи розкиданість українців по цілому континенті, неустабілізованість життя нових пере-

селенців, що практично ледве зійшовши з корабля включалися у суспільне життя, можемо зрозуміти всю трудність праці цього першого року. Але ОДУМ вийшов з баянсом досягнень. Активність, оптимізм молоді демократії в поході перемагали всі труднощі. Організація росла і міцніла. До найповажніших досягнень того року треба зарахувати випуск двотижневика "Бюлетень ОДУМ-у", без якого тяжко уявити працю молодечої організації.

Публікуючи "Бюлетень ОДУМ-у" — Головна Управа дотримувалась політики найменшого втручання в домінію редколегії. Бюлетень — не офіційс Головної Управи, лише як форум вільної думки, де могли відбуватися і дискусії, і двобої ідей. Таке взаємовідношення Гол. Управи та редколегії гостро критикувалося, але діяти інакше означало б ламати першу фундаментальну засаду демократичного суспільства — незалежну пресу, навіть коли це був лише цикльостилевий зошит.

"Бюлетень" мав свої недоліки, як мали їх люди, які цей "Бюлетень" робили, але, як продукт колективної праці, "Бюлетень" виконав своє завдання організаційного порядку відмінно. Незалежно від недоліків "Бюлетень" був дзеркалом ОДУМ-у, і як такий не міг не бути блискучим. Це був перший шабель по сходах. Коли організаційний етап завершено, за ініціативою молодшої клітини ОДУМ-у, а саме — канадської, молодь дістала друкований орган — "МОЛОДУ УКРАЇНУ".

Вже в грудні 1951 року, після того як "М. У." двічі вийшла у формі газети як орган ОДУМ-у Канади, розглянено можливість перетворення "М. У." у спільний орган ОДУМ-у. Стоячи на засаді концентрації сил, поборюючи всіляку мікроскопізацію, Проводові ОДУМ-у не тяжко було домовитися в цій справі.

Перший З'їзд, що відбувся 12 травня 51 р. в Нью-Йорку, підсумовуючи досягнення ОДУМ-у, пройшов у піднесеній атмосфері оптимізму й віри. Спонтанний зріст членства, ентузіазм молоді — були знаменними показниками вірності обраного шляху. Молодь, яка ще вчора з легкої руки деяких середовищ була скинута з рахівниці організованого життя, як "пропаща", молодь національно знівельована, нарешті, як молодь, нездібна до організаційного життя — ця молодь виявила такий організаційний хист, таку впевненість, наполегливість, натхнення до праці і, понад усе, таку насагу національної свідомості, що за короткий рік стала в центрі не тільки українського суспільства, але звернула увагу й чужинецького оточення.

Молодь відчула поклик часу, захопилась візією нових доріг, і з аморфної маси постала поважна формація. ОДУМ став гідною відповіддю на закиди про "пропащість" української підсоветської молоді, став показником, якою дорогою піде звільнена, сьогодні ще підяремна, українська молодь. ОДУМ став лябораторією для майбутньої форми Всеукраїнської Молодечої Організації.

Постановою Першого Загального З'їзду ОДУМ-у в США молодь заманіфестувала свою зрілість, високу ідейність і державницьке мислення.

В основних тезах з'їзду читаємо:

Визнаючи ідею демократії за основу свого світогляду, українська молодь прагне послідовного впрова-

дження демократичних свобод для українського народу, нині поневоленого московсько-комуністичним імперіалізмом, і до визволення й піднесення української людини.

Це може здійснитися тільки в Соборній Народоправній Суверенній Українській Державі, для справи відновлення якої в сім'ї вільних народів світу ОДУМ буде жертвовно працювати. Встановлення і закріплення Української Державності може прийти як наслідок гармонійної співдії всіх національних чинників і використання всіх національних сил, тому ОДУМ всеціло і беззастережно підтримує єдиний законний Український Центр — УНР-у.

Поборюючи всі форми диктатури, ОДУМ не менше боротиметься і проти протилежної небезпеки демократії — анархізму в українському суспільстві, починаючи з його першого ступеня в невідпорядкованій молодій душі, без різниці, чи цей анархізм індивідуальний, неорганізованого гуляй-пілля, чи анархізм ультра централізованих блискучих відокремлень, що торощать і ламають всі закони української спільноти.

Змагаючи до скріплення і поширення національної єдності, ОДУМ культивуватиме атмосферу релігійної, регіональної чи народностевої толерантності та пошану до інших переконань. Як молодеча організація, що постанала на державницькій всеукраїнськості, ОДУМ плекатиме і оберігатиме цю рису як найціннішу, що різнить ОДУМ від інших...

З усіма братерськими організаціями молоді, українськими та іншонаціональними, працюватиме для добра і в дусі засадничих положень, виходячи з принципу здорового суперництва і взаємодоповнення.

Визнаючи своїм Патроном св. Апостола Андрія Первозванного, ОДУМ зберігає тяглість лояльності звичаям і традиціям своїх предків з сивої давнини, через славні лицарські вчинки Козацтва, революційний шевченківський дух Кирило-Методієвського Братства, нарешті, хронологічно і світоглядно найближчого періоду Спільки Української Молоді Павлушкова, прямим продовжувачем чийх ідей ОДУМ став сьогодні на чужині, та сучасного революційного підпілля в Україні.

Ці тези Першого Загального З'їзду в своїй суті стали провідними для всієї діяльності ОДУМ-у.

Чергові роки праці були роками практичної реалізації постанов Першого З'їзду, розбудова лав ОДУМ-у, скріплення дисципліни, поглиблення виховної праці з членством, розбудова зв'язків з іншими організаціями. У всіх цих ділянках були досягнуті чималі успіхи.

По всіх філіях було виголошено чисельні доповіді, лекції з найрізноманітніших ділянок науки, культури та мистецтва, влаштовані дискусійні вечори, вистави, імпрези, товариські зустрічі, демонстрації виховних фільмів. Почали працю чисельні гуртки — драматичні, танцювальні, спортові й ін. Майже кожна філія, де дозволяли можливості, зорганізувала курси українознавства, для молоді, що не мала змоги дістати систематичну українознавчу освіту.

Самостійно, але також і з іншими місцевими організаціями, щороку філії ОДУМ-у відзначали знаменні дати з української історії, зокрема день Державності, день пам'яті трагічно загиблих сл. пам'яті С. Петлюри та полк. Є. Коновальця.

Всі філії без винятку взяли участь в масових громадських маніфестаціях, присвячених 20-річчю жертв штучно створеного московським окупантом голоду на Україні, жертвами якого стали мільйони українського населення. Багато одумівців особисто пережили тяжкі роки голоду, і цих років вони ніколи не забудуть. Як живі свідки цих спроб на-

родовбивства, цього страшного злочину, молоді одумівці звернули увагу суспільної думки заходу.

Рівно ж ОДУМ бере активну участь в маніфестаціях в день лояльності до США.

Чисельнішим філіям вдалося відкрити свої домівки, з яких треба відзначити Клуб Молоді в Нью-Йорку, який справді став центром культурно-громадського життя молоді не тільки Нью-Йорку, але цілої метрополітанської округи.

В Трентоні активізується драмгурток, який в інших умовах без страху можна було б послати на столичні сцени. Як і личить мистцям сцени, трентонці організаційно "пасуть задніх", але мистецькі досягнення філії дозволяють забути цей прогріх.

Студентська Філядельфія спершу вибрала шлях доповідей, лекцій, дискусій, але незабаром влаштувала свою домівку, створила музичний гурток, почав працю драмгурток і школа українознавства. Філія Чікаго стає неофіційним центром для всіх філій ОДУМ-у центральних штатів США. Своєю чисельністю, активністю та організаційністю ця філія крокує плече в плече з найсильнішими філіями Нью-Йорку, Філядельфії чи Ньюарку. Філія видає гарно редагований філійний журнал.

Всі філії беруть активну участь у розповсюдженні позики УНРади, тим самим на практиці демонструючи своє ставлення до Державного Центру на вигнанні. Починаючи з 52 р., відбувалися зустрічі ОДУМ-у США й Канади. На одній з таких зустрічей відбулося посвячення одумівських прапорів, у присутності понад 3000 осіб молоді й старшого громадянства. ОДУМ, через свого постійного представника, бере активну участь в праці централі українського громадського життя в США — Конгресовому Комітеті. Свою незалежну і послідовну лінію ОДУМ затримував також у бльоку демократичних організацій.

ОДУМ США брав активну участь в протестаційних вічах, що відбулися в ряді міст проти насильної депортації української молоді в пустині Казахстану та Сибіру.

Окреме відзначення заслуговує Ідеологічний З'їзд ОДУМ-у, що відбувся в м. Ньюарку 1954 р.

На відтинку пропаганди української справи перед чужинецьким світом ОДУМ також зробив свій вклад. Ця пропаганда йшла шляхом запрошення іншонаціональних груп молоді на одумівські імпрези, участю одумівців в іншонаціональних імпрезах, шляхом доповідей про Україну для чужинців, працею окремих студентів одумівців в клубах міжнародних стосунків, виступами чисельних одумівців в американській пресі, шляхом пресконференцій з чужою пресою.

Делегація ОДУМ-у брала участь в Американському Форумі Молоді, подавши на руки редактора Дейлі Ньюз, господаря форуму, меморандум про ціль та завдання ОДУМ-у як організації, що бореться за душу української молоді людини проти комуністичної експозиції на Україні — Комсомолу, коротко навітливши історію українського спротиву від сл. пам'яті от. Петлюри до героїки УПА.

Одумівський великий концерт в Нью-Йорку, який відвідали американські гості, Концерт в Уні-

верситеті Нью Бронсвік для американської та іншонаціональної студіюючої молоді, виступ одумівського ансамблю в Клубі Крайслера та багато інших подібних виступів гідно репрезентували українське ім'я.

Добре підготоване і пропагандивно ефективне протестаційне пікетування відкриття Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй з домаганням вилучення представників Советської України і призначення репрезентанта Українського Уряду на Чужині — УНРади.

Загально у ділянці пропагандивно - репрезентаційній ОДУМ виконав своє завдання задовільно. Проте головна роля ОДУМ-у лежить у сфері виховничій, у ділянці виховання кадрів нової молоді України.

Не зважаючи на факт, що серед одумівців відчувався постійний брак людей з педагогічним досвідом, ОДУМ все ж зумів згуртувати велику частину української молоді на чужині. Молодь, що інакше знайшлася б "на вулиці", чи в чужому українству оточенні, знайшла свою більшу родину в колі одумівців.

Дуже приємно констатувати факт, що наша організація з року в рік росте, стає активнішою, більш зцементованою, виробленою і цілеспрямованою.

Поставивши за мету об'єднати в своїх рядах молодь демократичних переконань, в протигагу організаціям молоді вузько групового характеру, ОДУМ зустрічає багато перешкод. Часто-густо невиробленість окремих одиниць гальмувала працю організації, іноді навіть скеровувала її на хибні дороги, але здоровий глузд загалу завжди перемагав і таких одиниць забували, а організація крокувала далі по своєму шляху зберігання і плекання демократичних традицій серед нашої молоді, вирощування нашої молоді в дусі національно-громадської єдності та згоди, культивування толерантності та пошани один до одного. "...Я можу з кимось не погоджуватись, але я буду боротись за його право вільно висловити думку", — ця фраза Вольтера стала провідною засадою співжиття одумівців.

Часто це створювало враження вічного неспокою в організації, в порівнянні до молодечих організацій, де "від молдаванина до фіна на всіх язиках все мовчить", але в цьому є і друга сторона медалі; така молодеча організація стає здоровою і міцною цеглиною демократичного суспільства, не наражуючи останне на періодичні зриви і революції, бо кожний має право боротись за свої погляди легальними методами. Наше покоління має перед собою більше завдання, ніж будова єгипетських пірамід — завдання збудувати здорову, багату, могутню державу на сході Європи — Україну.

Одумівська молодь, що пройшла горнило другої світової війни, пекло советського рабства, є саме тим людським матеріалом, що знає, чого від хоче, знає, куди йти, знає свою дооргу в хаосі сьогоденних і затрашніх подій і який поведе тих, які цієї дороги ще не знатимуть. Ця молодь готова до великих завдань.

Іван ДУБИЛКО

Ювілейна зустріч

Організатори ювілейного З'їзду-Зустрічі ОДУМ-у не сумнівалися щодо масової участі гостей. Однак, опрацювавши плян підготовки, побачили своє нелегке завдання. Фінанси і технічні сили були головною трудностю. Треба було мати не сотні, а тисячі доларів, та кілька десятків добровольців, які б пожертвували багато часу і праці, і свідомі можливості непередбачених перешкод, були готові власними засобами полатити заборгованість на випадок дефіциту.

Відбута Зустріч дає право сказати, що одумівці власними силами й засобами вив'язалися з цього складного завдання. Члени Центрального Комітету, Головних Управ, ДОУС-у і члени торонтонської філії ОДУМ-у, під керуванням Організаційного Комітету, пройшли невеличкий прикладний етап, який показує, що не сила гарних слів, а однозгідна практична жертвенність дають позитивні наслідки. Старання не пішли намарне. Погода сприяла. Приготування скінчені, хоч дечого і не узглядено.

На площу оселі "Київ" уже перед полуднем в суботу почали прибувати із США автобуси й особові авта з одумівською молоддю та старшими гістьми з таких місцевостей: Нью Йорк, Ньюарк, Пасейк, Чікаго, Філядельфія, Трентон, Сиракуз, Дітройт, Міннеаполіс, Клевленд, Форт Вайн, Рочестер, Бостон і Бофало. Несподівано велика кількість гостей прибула поїздом із Монреалу. Це свідчило про своєчасність організованих приготувань до участі в Зустрічі.

Мабуть не тільки організаторам, але й артистам, учасникам Концерту, було приємно, коли побачили, що ще перед визначеною годиною, над озером у Торонті, біля "Палас Пір", зібралося біля тисячі гостей. Внедовзі, після відкриття дверей, вся зала була заповнена — переважно молоддю.

Привітальною промовою відкрив М. Дальний цей Ювілейний Концерт.

Виступи запрошених артистів-співаків: — М. Мінського, Л. Ганущак, І. Зайферта, Г. Тимочко-Колодуб, Г. Ярошевича і А. Ярошевич присутні радісно вітали і рясними оплесками домагалися додаткових виступів. Співаки виконували твори переважно клясициного репертуару. Перед закінченням Концерту конферанс'є проголосив, що офіційний Гімн і Марш Об'єднання Демократичної Української Молоді, написані письменником Іваном Багряним, музично оформлені композиторами Григорієм Китасти́м і Миколою Фоменком, прийняті й затверджені Центральним Комітетом ОДУМ-у, оце вперше на одумівському Ювілейному Концерті виконуватимуться хором дітройтської філії ОДУМ-у, під орудою Григорія Китастого. Це оповіщення присутні вшанували вставанням з місць.

Ми об'їхали землю навколо,
Проплили океани й моря,
Та Тебе не зрікались ніколи,
Україно ясна як зоря!
Ми народжені в бурі і горі,

Виростали в страждання імлі,
Гартувалися наші когорти
На усіх перехрестях землі.
Ми, як прапор надії й любови,
Батьківщину в серцях пронесли,
Виростали незламні і горді
І навік Твої вірні сини.
Не злякають нас кулі і грози,
Нас не спинить ніхто і ніде.
Хай тремтять чорні сили ворожі —
Молода Україна гряде!

...на закінчення Концерту лунала потужньо-бадьора мелодія Гімну і Маршу ОДУМ-у, роблячи на присутніх помітне враження. Простора зала "Палас Пір" з доброю музикою й буфетом не дали причини для невдоволення всім, що до півночі весело забавлялися.

У неділю 3 липня, коли в довкіллі панував недільний ранній спокій, на площі оселі "Київ" уже було рухливо. З обох кінців шляху прибували колони авт і автобусів, скупчуючись біля в'їзної брами. Серед зелені дерев, на просторій галяві, біля високого помосту, зібралося довкруги багато молоді і старших, чекаючи на прибуття Архiepіскопа Михаїла. Незабаром виступило чимало дітей — одумівського юнацтва з квітами, устелюючи ними прохід Владиці, що після привітальної зустрічі його представниками ОДУМ-у, підійшов до польового престолу для архиерейського богослуження. Величавою прикрасою цього польового богослуження був катедральний хор з Торонта під орудою Ю. Головка.

Після обідньої перерви, по годині 2-ій, продовжувалася програма Зустрічі. Маса учасників з увагою прислухалася до усних промов і письмових привітів від Президента С. Витвицького, Д-ра М. Шлемкевича, А. Батюка, В. Кохана, В. І. Гришка, С. Підгайного та І. Павленка.

Теми промовців хоч і різнилися з точки погляду громадських і політичних становищ, однак у основному зводилися до спільного знаменника — до проблем плекання особистих моральних вартостей та демократичних ідей серед нашого молодого покоління, до потреби здобуття впливових українських позицій на форумі міжнародної політики й культури. Широ вітали промовці ОДУМ і його дотеперішні програмові напрями.

Після цього солісти-співаки, виконавці першого Концерту в "Палас Пір", чарували слухачів своїм співом під відкритим небом. З неменшим зацікавленням приглядалися учасники Зустрічі до виступів одумівських гуртків мистецької самодіяльності. Особливо приємне враження робили гуртки одумівського юнацтва. З браку часу не змогли всі вони виступити перед глядачами. Слід відзначити успіх юначок з філії ОДУМ-у в Бофало. Марія Шепель, Віра Бригеда, Настя Шрамель і Христя Будко — 8-12 літні виконавці цілої низки старанно вивчених народніх танців. У цьому чимала заслуга молоді виховниці того гуртка Марії Бід-

ної та її подруги Катрусі Швець. Також танцювальний гурток Юного ОДУМ-у "Дніпро" з Гамільтону у віці від 9-14 років: Григорій Колькин, Володимир Панів, Валя Планіда, Марія Дубров, Юта Дубров, Іруся Кодак і Катруся Колісник гарно виконали кілька народніх танців, під керівництвом опікунки Олі Величко. Всі юнаки виступали в гарних народніх строях. Шкода, що ці виступи обмежувалися лише танцями. Впродовж того часу лише спортсменці були осторонь на грищі, змагаючись за фінальну перемогу.

Надвечір чимало американських гостей вирушали додому. Цим вони "звільнили" перевтомлених денною спекою керівників Зустрічі від цікавої "вечірньої ватри". Всі, що не спішили, у вечірньому холодку розважалися музикою й танцями.

За підрахунками Організаційного Комітету на Зустріч прибуло понад дві тисячі осіб. Однак, сторонні спостерігачі, а також англомовні часописи окреслювали кількість учасників в межах чотирьох тисяч.

Приємно відзначити зорганізовану участь українських пластуни з Торонта, в асисті членів Крайової Старшини, що, виділивши свою групу спортсменів, також відбули спортові змагання з одумівцями. Гостювало на Зустрічі чимало й тієї нашої молоді, що вже достатньо протверезівши, мабуть по інерції перебуває ще в антидемократичних "блискучих" середовищах.

Загальні спостереження дають сміливість твердити, що наша молодь на чужині не втратила своїх цінних прикмет — національної свідомості, волелюбності і творчого запалу. Чуже середовище ще не полонило нашої молоді. Слідкуючи за цілоденним рухом, лише в дуже рідких випадках можна було спостерегти такі, наприклад, видовища, як дівчат з цигарками в зубах... (може й з ОДУМ-у?). В загальному наша молодь, а особливо діти тих батьків, які добре розуміють свої батьківські обов'язки, відповідальність перед Богом і своїм народом, ця молодь сяє радістю прагнень життєвої творчості і цікавістю до всіх тих проблем, які є сьогодні актуальними проблемами нашої національної дійсності. Молодь, зорганізована в ОДУМ-і, впродовж п'ятилітнього існування й діяльності, серед нелегких обставин також здобула чималі осяги. Вважаємо, що успіхи ОДУМ-у в майбутньому будуть залежні не лише від мудрої працьовитості старших одумівців, а в значній мірі будуть залежні й від батьківських настанов, і від наших демократично-політичних формацій — головні їх чоловічі чинники.

Цьогорічний ювілейний масовий З'їзд, ще раз засвідчує життєздатність і великі потенціальні можливості одумівської організації, якій в майбутньому, без сумніву, судитиметься відіграти важливу роль за всебічне визволення й оновлення нашої Батьківщини.

Пам'ятайте про пресовий фонд
"МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"!

Богдан КРАВЦІВ

ЯК ПТАХИ В ДАЛЕЧІНЬ

Як птахи в далечинь, під бурю і під громи,
від рідних зір і гнізд одбилися давно ми.
Йшли повенню вогні. І задуми й доми
згоряли нам до тла — і далі ми з дітьми
тікали далі в світ, як птахи, безупину...
Хоч промінь спогаду, хоч мрій одну жарину
хотіли зберегти, голубити в серцях —
про край, про рідний той! І завжди темний шлях
одводив далі нас у далеч невідому...
Знайшли чужину ми, згубили путь додому —
і нині молимося, щоб знявся буревій,
щоб хоч дітей привів до рідних зір і мрій.

З ЖИТТЯ ФІЛІЇ ОДУМ-у В ЧІКАГО

Одумівці чикагської філії в парку після змагань своїх спортсменів з дружини "Тигри".

Група одумівок відбиванкової дружини в філії Чикаго.
(Хроніку з життя чикагської філії ОДУМ-у читайте на стор. 23-й).

ЛІТЕРАТУРА

Г. ЧЕРІНЬ

У країні гірських козлів

(Закінчення*)

Пікнік

У нас на Україні справжніх пікніків не бувало. Бо люди не мали авт, щоб навантажити на них всі належні причандали. Для пікніка, звичайно, досить сандвічів. Але до сандвічів береться картопляна салата, городина, гірчиця й різні приправи, содова вода, ножі, вилки, різний посуд, склянки, сире м'ясо, щоб сандвічі були гарячі, сковороди, щоб те м'ясо жарити, сухі дрова, щоб швидко розвести вогонь, залізні пічечки, стільці й лежачки і багато такого, що і придумати важко. Це все беруть в Америці на пікнік! Моя дочка одного разу, побачивши, як наші сусіди вирушають на пікнік, почала з ними прощатися: думала, що зовсім вибираються.

Зібрались і ми на пікнік в Арканзасі. Це був пікнік українсько-американський: з дому я розчинила на дріжджах млинці, в дорозі вони підросли, а на пікніку ми їх пекли і гарячими їли. І ніхто не боявся останнього млинця, бо ніхто й не помітив, котрий з них був останній.

Тут би годилося описати чудовий соняшний день, пташиний щебет і щире південне сонце, на якому ми смажились, як ті млинці на сковорідці.

Але нічого такого не було.

— Яка песимістична погода, — скаржився Джек; — нагадує мені нашого професора санскриту.

— Від якого ти не навчився ані слова, — закінчила Ненсі.

Під лісом, збившись в купу, паслися корови. Вони думали, що так їм буде тепліше. Хмари на небі також тулились до купи, як ті корови. Як тільки сонце простромлювало у відтулину свій промінь, хмари міняли позицію і швидко затуляли щілину. До того ще й мжичка, мов її хто із решета протрушував; кусали якісь комарі.

А проте було затишно. Джек, за латинським девізом "omnia mea mecum porto", привіз всі наші матраци та ковдри; ми повкривались та пообтулювались, розвели велетенське вогнище, від якого тепло було б і на морозі, а мжичка просихала, разом з комарами, не долітаючи до вогню.

— Давайте музику, — сказав Джек.

З акордеонового футляру, коли його розкрили, спочатку вилетіли три пари черевиків, тоді книжка поезій Гайне, тюбик зубної пасти і, нарешті, сам акордеон.

На задьористу коломийку, яка, голову на одріз даю, вперше в історії пролунала в цих горах, одна за однією почали сходитись корови і завели такий концерт, що довелося "музику" припинити. І чого тих корів не використовують в цирку для

музичних номерів, а замість того показують морських левів, які безбожно фальшивлять, набираючи на різках якусь мелодію.

Пішли по дрова. Палива не бракувало, тут його по лісах не збирають. Мимоволі пригадалися німецькі ліси, де німці вибирають гілки й шишки, замітаючи ліс граблями та віником до єдиної голочки. Було мокрувато й слизько, ми перескакували з каменя на камінь, щоб не повмазуватися в грязюку.

— А це що? — скрикнула я.

— Це кактус.

— Боже, живий кактус побачила, справжній кактус! Досі я їх тільки в вазонах бачила.

Кактус був досить мізерний і виглядав не краще від тих обрубків, що їх господині чомусь плачуть на своїх вікнах. Але все ж таки це був справжній, не імпортований кактус.

— Там далі на південь їх більше, а в Тексасі то вже аж забагато, — промовив Джек, ніяк не розуміючи, чому я приділяю так багато уваги такій мізерії. Він сам не раз бував у Тексасі.

Гірські козли веселяться

В Юрика Спрінгс громада недавно побудувала нову школу. І яку школу! В формі п'ятикутника, вікна на всю стіну, модерні контури — палац!

А стара школа не лишилася пустою. Раз на тиждень, а часом і частіше, селяни (вже самі селяни, без мешканців міста) з'їжджаються туди на вечерю, за якою і вирішують всі місцеві проблеми, що назбиралися за тиждень.

На наше превелике здивування, Джекова мати і тут була скарбником, і, згідно з її звітом, балайс сільської громади був у дещо кращому стані: 94 центи.

Першим питанням було: чи повторити виставу п'єси "Арканзаські пристрасті", яка створила минулого тижня нечуваний фурор і принесла немалый прибуток: чотири з половиною долари (прошу редактора, з уваги на вартість цієї суми в Арканзасі, писати цифри словами).

— Не тільки повторити, а й ставити доти, доки йтиме публіка. Їм все одно нема чого ввечері робити, то й по п'ять разів дивитимуться.

— Я підтримую цю пропозицію, — сказала Джекова мати, яка грала в п'єсі роль кабареотної акторки, що зваблювала одружених чоловіків.

— Але я проти, — обізався "перший любовник". — Я маю контракт із Сеймор-Компані і в суботу одвозитиму їм дерево.

— Тоді нехай Пітер грає твою роль! — обізвалася огрядна жінка з темним, індіанським лицем, знана тут під назвиськом "Дикої Кицьки".

— Як може Пітер грати чийсь роль, — обізався хитроокий дядько з кута, — коли він сам

*) Початок див. у ч. 19, 20 "Молодої України".

за себе не промовить, так що його власну роль за нього мусить грати жінка!

Здається, замість Пітера підходящих кандидатів не було, і вирішили на тому, що роль "першого любовника" гратиме... Пітерова дружина.

Другим питанням на порядку денному, як оголосив президент зборів (так його й називали: президент), була справа побудування столів. Покищо в старій школі був тільки один старий стіл, і їли люди на партах. Один із селян пожертвував на столи два першоякісних дуби, інші добровільно зголосились виконати ту чи іншу частину потрібної роботи, і все було б гаразд, якби не один лінтюх, якому належало зрубати ті дуби. Як у казці про горобця та билинку, справа не клеїлась, бо лінійний "козел" не йшов рубати дубів.

— То хай би хто інший зрубав, ти, наприклад, — сказала я Джекові.

— Е ні, в Арканзасі панує закон справедливості. Тут усі рівні, і якщо йому попустити один раз, він це візьме у звичку.

По цім питанню "козли" так і не прийшли ні до якої ухвали, бо винуватий, передбачаючи біду, залишився вдома. В кожному разі, у відсутність "судного", його вилаяли всмак вздовж і впоперек скільки кому хотілось, згадали гріхи всіх його бабок і прабабок.

По тому взяли їсти гарячу й холодну їжу, поставлену посеред залі. За встановленим порядком, кожна сім'я має привезти одну страву, і що цікаво — не змовляються, а двох подібних страв не буває. Для мене це була неповторна нагода скуштувати місцевих страв (торти в церковних громадах не мали ніякого місцевого кольориту).

Арканзаські селяни люблять пекти тісто, перекладене шарами місцевих ягід (щось на зразок чорниць), запікати галушки з м'ясом і яйцями та готувати рибу й м'ясо з квасолею. М'ясо тут не грає такої ролі, як у великих містах, де його споживають замість хліба, — тут м'ясо виступає радше як присмака, аніж основна частина страви.

Селяни чатували орлячими очима, чи не цураюсь я якої страви, так що довелося пильнувати, щоб чого не минути. І Джек пізніше усім розказував, що я чотири рази ходила по добавку — коли ж насправді тільки двічі.

Наївшись, селяни поодсовували парті. Брудний посуд кожна сім'я мала забрати додому немитим, бо не було де його тут помити (гарячої води нема) — і почалися розваги.

Я сподівалась народніх пісень і танків — нічого подібного: розважалися так званою "спеллінг гейм" — грою в правопис. Всі присутні розділились на дві групи. Одна з присутніх, колишня вчителька, стала посеред залі і по черзі загадувала членам то однієї, то другої партії проказати по літерах те чи інше слово. Хто робив помилку, вибував із гри. Мене також силою поставили в лінію, хоч я й відмовлялась, що я — чужоземка. На щастя моє, вчителька вибирала складні слова, які я, звичайно, пишу без помилок. Я роблю помилки в найпростіших словах щоденного вжитку. Мало-помалу, ряди борців за правопис рідшали, хоч люди тримались хоробро, рубаючи слова по літерах, як дрова на тріски. Джек вибув третім, і я зі сміху

сіла на підлогу, побачивши, як глухе Арканзаське село б'є Чиказький університет. Я та Ненсі, як могли, боронили честь Чиказького університету. Я вибула третьою від кінця, а Ненсі довго змагалась із п'ятнадцятилітнім сільським хлопчиною, сином "Дикої Кицьки", який врешті вийшов переможцем. Цей хлопчина взагалі визначався неабиякими здібностями, і з нього напевно вийдуть люди.

Гленн Ворд Дресбах

Пішла я вранці перед запланованою візитом до Джекової матері попросувати пару сукенок. Учепився зі мною Денні. Добре, що Геррі заснув десь на купі торішнього листа, а то прийшлося би з двома возитися.

Пильнуючи, щоб бейбі не викоринив ще одного вазона, або не вчинив якої іншої капості, я пропала улюблену спідницю, так-сяк допрасувала решту і мерщій подалась назад до халабуди.

Назустріч ішла з лопатами група селян, звичайно, всі мої знайомі, з якими я позавчора бачилася у старій школі. Стали, дивляться на мене, немов хто-зна-хто на хто-зна-що. Усміхаюсь — не відповідають...

— Джек, Ненсі, що у вас тут за люди, — зі знайомими не вітаються! Оце така арканзаська гостинність?!

— Ти краще подивись у люстро, тебе й рідна мама не впізнає!

Подивилась — Господи! Денні, видно, тягав вугілля з бабусиної комори і своїми рученятами геть пообмазував мене в чорне. А ще я забула, що, щоб не пом'яти сукенок, я їх поодягала всі на себе, ще й Джекову сорочку зверху, і була схожа більш на пелехату капусту, ніж на людину.

По обіді я одягла українську сорочку, і в супроводі Джека вирушила до оселі Дресбахів. Лив дощ, порозходились мої кучері, настрої і вигляд був кепський. Важко було знайти дорогу, бо тут і при добрій погоді людину важко зустріти, а в таку зливу то й поготів. Довелось, перебиваючи гуркіт грому, стукати в двері і питатись дороги, при чому нас посилали в цілком протилежні напрямки.

Нарешті, ми дібрались до чистенького будиночку під назвою "Бон Репос" ("Приємний відпочинок"), і власник дому одразу ж вийшов назустріч. Видно, виглядали в вікна.

Дресбахові зараз 57 років, але виглядає він багато молодшим, хоч здоров'я його досить слабе. Це — чоловік високого зросту з гарним, інтелектуальним і натхненним лицем, військовою виправкою і з не завжди властивою поетам відзнакою загартованості і мужності.

Зараз же вийшла з іншої кімнати його дружина Беверлі, вродлива літня жінка з вінком тяжких кіс навколо голови.

Познайомились. Поет приготувався до інтерв'ю і почав сипати мені стандартний, сто разів перед тим казаний "матеріал" про своє життя і творчість. Беверлі притягла два грубезних збірники з вирізками з газет і різними фотографіями. Все це було гаразд, але я завжди полюю за живим, а не за мертвим.

Побачивши, що я не маю ані блокнота, ані олів-

ця, поет спантелився. Ми посідали на канапі, а поетова дружина винесла вина для нас, жінок, коктейлі для чоловіків і коржики на закуску. Кілька хвилин ми не знали, про що говорити.

Джек врятував ситуацію, почавши розмову про речі, які зовсім не стосувались літератури: про се, про те, про людей і антропологію, про своє життя і студії. Дресбах після коктейлю (який йому, взагалі, заборонений і видається лише в надзвичайних випадках) помітно пожвавів і почав інтерв'ювати мене. Довелось мені ще раз повторити свої "розглагольствія" з попередніх зустрічей з арканзаськими громадами.

Ще одна людина, передова людина Америки, дістала від мене інформації про Україну, інформації неповні й односторонні, але живі й такі, що залишаться в пам'яті.

І тоді я вже неофіційно й невимушено, непомітно для поета, провела своє "інтерв'ю".

— З вашої книжки мені найбільше сподобались Панамські поеми. Звідки все те знаєте?

— Я там був. Це був мій перший "джаб" після закінчення Вісконсинського університету. Я брав активну участь в побудуванні Панамського каналу і був постійно серед всіх тих колізій, що поставали серед тієї дивної мішанини рас і національностей.

— Так як наш письменник Коцюбинський і його праця в філоксерній комісії. Яка була взагалі ваша професія, чи ви — тільки поет?

— О, ні, на початку поезія годує нас тільки нектаром і амброзією, а хліб доводиться заробляти чимсь іншим. До 1932 р. я був поетом і сумлінним клерком у банку, а після того переключився на саму поезію.

Це знов нагадало мені Коцюбинського. Проте, Дресбах з гордістю поінформував мене, що з 1932 р. він жив виключно з поезій, що забезпечило йому "Бон Репос" і тисячі доларів прибутку.

Співуча ліричність його віршів, їх місцевий колорит, що дає при читанні приємне відчуття, що ти перебуваєш десь, а не ніде, спостережливість, душевність і моральна висота відкривали Дресбахові дорогу до найкращих літературних журналів і збірників в Америці та закордоном. В наступних числах "М. У." я сподіваюсь помістити кілька перекладів поем Дресбаха, а покищо подаю переклад однієї з його поезій.

МАНДРІВНА ПІСНЯ

— Куди ти йдеш? — він спитав.

— Куди ти ідеш? — я йому.

— Туди, де по срібно-багряних житах
Спускається сонце в північ.

Кудись, де гілки гойдають,
Кудись, де синиці співають,
Кудись, де вітри не вгавають —
В простори без краю й без меж.

— Туди й я прямую теж!

— Про що мрієш ти? — він спитав.

— Що в мріях твоїх? — я йому.

І він відповів: — Заграв
Багрець, що розсіє тьму,
І довгі дороги й блукання, —
Дізнатись, що те щепетання —
Не сон; і нестримне бажання
Спирити вітри з побереж...
— Те ж саме я мрію теж!

— Що ти залишив? — він спитав.

— Що ти залишив? — я йому.

Він мовив: — Проведені марно літа,
Відмерлі останки в диму,
Фальшивих божків насміхання,
Зрадливої долі знуцання
І все — крім нового змагання
В простори без краю й без меж!
— Туди я прямую теж!

Цей переклад я мала з собою, коли прийшла відвідати Дресбаха, і прочитала його авторів. Дресбах, звичайно, не знає української мови, але сприйняв переклад "на слух" з великим ентузіазмом і сказав, що, на його думку, ритміка вірша відтворена дуже добре.

— Прочитайте нам пару своїх віршів, — попросила я.

Поет вибрав "Мандрівку" — мандрівку через життя, сповнену мужности і непокори.

— А тепер я вам прочитаю ваш вірш по-англійськи з українським акцентом, хочете? — запропонувала я.

Такий "експеримент" здивував, але зацікавив поета, і він визнав, що я читала добре, саме так, як задумав поет, з непомилними логічними наголосами.

— Як ви це змогли? Американці здебільшого читають неправильно.

— Бо я поет. Це більше, ніж знання мови.

Дресбах ще раз перечитав той самий вірш, як доказ, що я читала правильно. Отак "Мандрівній пісні" судилось в той день бути тричі прочитаною. Треба було б мені ще запропонувати Дресбахові прочитати вголос мій український переклад.

Переглянувши збірки поета (головні з них — "Вітрові шляхи", "Кольори заходу", "Зірки й каміння", "Вітер у кленах"), присвячені здебільшого дружині, та збірку віршів його дружини, присвячену, в свою чергу, Дресбахові, одержавши збірку вибраних творів на згадку, я попрощалася з Дресбахами. Ми розсталися як друзі.

Дуже часто, коли ми критикуємо Америку за брудні вулиці, реклями та камікси, свідомі американці обороняються і кажуть: "Це — не Америка. Справжня Америка — не тут". А ми дивуємося — де ж вона, та справжня Америка, і не віримо.

Коли вважати справжньою Америкою те, що в ній найкраще, найщиріше, наймужніше, то Дресбах — обличчя справжньої Америки.

Прощай, Арканзас

Все на світі має кінець. Повернулась Докія Гуменна з каньйонів до ділового Нью Йорку, прийшов час і мені повертатись до Чикаго, яке я мушу вважати "домою".

Джек воював з вередливим мотором, лагодячи його в дорогу. Ненсі прала востаннє дитячу білизну, діти востаннє оббігали ділянку. Мати всунула нам по банці печеної квасолі та квашених огірків. Все було готове — прощай, Арканзас!

— Тепер я ніколи не віритиму різним байкам, — вже в дорозі говорила я Джекові. Ось на роботі мені розповіли такий жарт про Арканзас: Сидить парубок при столі і щось дряпає. А мати питає: "Що це ти робиш?" — "Листа пишу до Мері". — "Але ж ти, Джане, не вмієш писати!" —

Леонид ПОЛТАВА

Пан Смолич

(Новеля)

В світлорекламі щось поспувалося. Горішня її частина спалахувала розпачливим густочервоним світлом: — війна — війна — війна — війна — внизу ж реклами не освічувалася цілковито. Настороженість Галини зросла: криваве слово вдарило в очі, в оголені нерви; задихаючися в намулі трясавинного вечора, дівчина перебігла вулицю, влипла в стіну і аж тоді змогла прочитати в п'ятні нижнє, не освітлене слово реклами: — минула —. Йшлося про якусь п'єсу, і Галина усміхнулася від несамохитї прибулканой думки: “і я в ній граю”...

Часописи намагалися переконати людей, що війна скінчилася. Для Берліну — збомбардований, він нагадував скелі після страшного обвалу — вона закінчилася кільцевою облогою. Місто оточили малинові кашкети, та й самі руїни було покраєно на зони. В американській зоні міста Галина почувала себе, як у пастці. Неподалік від убогої нірки, на найкращій з уцілілих у цій дільниці будов, бив у долоні переможний червоний прапор — представництво репатріційної місії СССР. Моторошно жити самій в обложенім місті. Страшно їхати туди.

Галина йшла проти тупого вітру, часом налягаючи на нього всією поstattю, чути було, як десь рипіли повідривані дошки, подзвонювали драти, порох з потовченої цегли засилав очі, веретенами стояв над містом; нервові, вирячкуваті джипи випірнали з п'ятми, підскакуючи на півметра вгору на камінних розколинах...

Вдень Галина намагалася не виходити із своєї комірки. Поготів увечорі. Та дивна зустріч з дивною людиною додала їй, самотній полтавчанці, відваги. В каварні “Темпельгоф” її вже напевно вичікував пан Смолич — задуманий, втомлений цілоденною працею на аеродромі, приємний, свій пан Смолич. Вулиця гула від вітру, і коли нарешті дівчина вирвалася з тієї аеродинамічної труби в бічний провулок і хотіла полегшено зідхнути... — їй забило дух: каварня “Темпельгоф” не існувала. При глевкуватім світлі

далеких ліхтарів виднілася руїна: верхні, вигорілі поверхи, хитра конструкція, слаба копія бджолиної воштини — завалилися і придавили колись чудом уцілілу каварню. Придавили надію Галини. Ще кілька кроків до руїн, ще, — так шукають продовження надії.

Для чого?

Пан Смолич підійшов до неї. Він чекав віддавна. О, як він боявся стратити людину, що йому довіряла. — Дівчина сама не знала того. Пан Смолич інтелігент (вони ішли вуличкою до наступного пивного вогника), стриманий і ввічливий, в його харківській вимові була чимала домішка російських слів (у цій пиварні все на картки, добре, що завбачливий пан Смолич їх мав), та це не заважало йому бути добрим українцем; здавалося, що він щовечора прасував (Галина ще мружила очі від міцного світла) костюм, що так влито сидів на струнких кремезних плечах; краватки щовечора міняли свій колір, іноді з'являлись то темні, то світлі окуляри... А ось цигарки — вони ніби росли самі в кишенях, пан Смолич занадто багато палив, усе “честерфілди”, що їх діставав, скільки хотів, від американців на аеродромі: він би припалював цигарку від цигарки, коли б так було заведено в Європі.

Тендітний натяк на пиво з'явився нарешті на столику. Старий німецький пивар чинно став за прилавком біля єдиного барилка. Позаду нього, на п'ятиповерхових полицях, не було батарей пляшок, і тому старина нагадував генерала без війська. Більше клієнтів не було. Ті двоє говорили підшепотом. Старина присів і позіхнув, місячно-лиса голова його поволі заходила за прилавок, чимраз нижче, зникала, засипала. А-а-а... лагіднішав липневий вітер за чорними, ще протилетунськими, шторами.

— Як жилось-поживалось? — так він часто говорив, пригладжуючи негусте, світле волосся.

— Спасибі, а ви?

— Зморився сьогодні. Океї через вітер не випускали літаків, прийшлося цілий день на складах товктись. Марудна робота, сама собою

томить, туди — сюди, і знову... А оце ось для вас... — огорнена часописом велика консервна банка присіла поруч, на третьому стільчику. Галина вдячно посміхнулася. Не знати, як би вона жила без його допомоги. Дивувала її в душі така увага та й самі зустрічі. Пан Смолич часто ніби сповідався, казав, що самотність — найстрашніше; але якщо й любив, то якоюсь дивною любов'ю, забуваючи, що з ним дівчина, ні словом не натякуючи про майбутнє. Її просте дружнє слово, здавалося, було для пана Смолича найдорожчим, так наче він щоденно стужувався за своїм словом і своєю землячкою — та й годі. Не часто йому вдавалося вирватися на волю з аеродрому, та коли такі міг прийти — тільки вечорами — щастя осяювало його добре обличчя.

— Ви бувалиший. І ви ж чоловік. Порадьте, сьогодні вже мушу сказати про те, що мене мучить.

Пан Смолич уважно подивився на схвилювану співрозмовницю. Він був неприготований до такого прохання, тут уже йшлося не про звичайну допомогу, про неї дівчина ніколи й не заїкнулась.

— Ну, запитуйте, мій жіночий Гамлете... — Смоличеві було жаль її коси; Галина недавно відтяла, щоб не звертати на себе уваги, коса золотим змієм лежала в столику: дівчина ніяк не наважувалася її викинути, ніби між батьківщиною і мертвою косою існував живий зв'язок.

— Повертатись на Україну, чи ні? Його вуста звично посміхнулись:

— Ні.

Душа дівчини полетіла сторч, блідина пішла аж на руки, старанно виточені (Галина — п'яністка).

— Ні за що?

— Ні. Ви хочете додому? — Цигарка легко танцювала в пальцях пана Смотрича, грім літаків, що проходили низько, викликав тонке дзижчання склянок, старий пивар прокинувся, і на його обличчі відбився жах учорашніх бомбардувань.

— Я була “остарбайтеркою”. Тільки два рази довелось мені в офіцерським кліюбі грати... Я могла б бути

“Ну і що, а Мері не вміє читати”. Так вони кажуть в Чикаго. А я на свої власні очі й вуха пересвідчилась, що в Арканзасі вміють читати й писати, ще й як...

— Еге ж, уміють, — зітхнув Джек, згадуючи свою поразку в грі.

Ми переїхали через центральну площу в місті.

На майдані була величезна об'ява: “В понеділок тут не буде проїзду. Всіх запрошуємо на танці, що відбудуться на цій вулиці. Вхід вільний для всіх мешканців і гостей.”

Ми їхали далі і далі, через рівнини Місурі й Індіани, з квітучого Арканзасу до заметеного снігом Чикаго.

там весь час, але вояки не долюблюють честі. Подумайте, як я далі житиму. Тинятись по чужих країнах... А чи таки тут ті бандити зловлять.

— Грати... — замислено промовив пан Смолич.

— Грати чи грати? — перепитала дівчина. Його харківська вимова мала особливе звучання.

— Грати. Решотка. — І він прикурив свіжу цигарку.

— Невже справді так дико. Я страшенно люблю музику. Нашого Лисенка, я від нього починала ще вдома, від матері. А найбільше — Моцарта. Я була колись веселою, — вона зашарілася чи від сорому, чи від хвилювання.

— Ні, — востаннє сказав пан Смолич, — повірте мені, я знаю напевно. Там — і він описав рукою непевну й зламану криву, — там вам і за Моцарта націоналізм пришиють.

Очі дівчини благли змилювались.

* * *

Галина все таки наважилася. Без зв'язків, не вірячи в оповіді пана Смолича, що десь на заході в Німеччині є багато українців, здригаючись від думки, що її можуть видати; самотня в берлінській пастці, — наважилася, це було легше, ніж самогубство. Вона вдягла сіреньке пальтечко, дбайливо поклала в кишеню потертий документ "остарбайтерки" (яке ж велике число на грудях) і вийшла з кімнатки в пригнічену тишу розваленого міста.

Було безвітря. Червоний прапор над репатріаційною місією не бив у долоні. Здалека він нагадував згусток крові з чіткою дуже великих і дуже пораних грудей. Галина оглянулася. Вона боялась випадкової зустрічі з паном Смоличем в цю мить. І, перемігши спугуючий ноги страх, міцно вп'ялася в блискучу ручку, відчинила тяжкі, як віко труни, двері.

В чекальні сиділо кілька людей, — мовчанка. На обличчях — жодного виразу. Галина згадала роман про чикагські бойні. В ноги ударив холод. А за примруженими повіками вимальовувалася її кімната, блакитна стяжка Воскла, мати, яка може й досі ставити для неї — єдиної доньки — вогнисті жоржини, як колись кожного ранку... Так, вона поїде.

В понуру мовчанку великої кімнати, прикрашеної одним портретом, впливали тихі слова з-за стіни. Хтось переконував. Російська мова звучала плавно і солодко. Хтось володів нею бездоганно, а тоді кожна мова набирає чару.

Коли з сусідньої кімнати вийшла жінка, наспіх втираючи сльози, двоє старих встали і байдуже попленталися в двері, навіть не причинивши

їх як слід. Ще плавніше, ще барвистіше кучерявилися слова. Голос був той самий, мова — українська: "Та ж ви на Україні виростили... Де ви народились? Хіба ж вам не хочеться ще на старість по-людськи пожити? В колгоспі вам дадуть найлегшу роботу, сторожувати будете. Фашисти вас вимучили"... Старий в'ялий голос з чимось не міг погодитися. "Тисячі повернулися додому, он які листи пишуть..." Не було добре чути, але старі, здається, вирішили: не життя їм на чужині, старечі кості хочуть в своїй землі скласти.

— Ну, бувайте здоровенькі, може разом і поїдемо, — старенька миролюбиво сказала на прощання в почекальні.

Ще один провалився крізь двері, високий, хмурний. "Хто ви, звідки ви. Пакуйте швидко чемодан та додому..." — солодко і наче підступно брєніла мова, і Галині почало здаватися, що такий голос вона колись у житті чула, може недавно, може давно, але мусіла десь чути. Серце заокотіло лункіше, дівчина сховала руки в кишені пальтечка, щоб хвилювання не зрадити.

Галина увійшла і, причинивши двері, глянула: насупроти неї, за великим, урочистим столом, стояв у військовому пан Смолич.

— Сідайте, — змінивши голосом, як автомат, промовив він, а сам стояв, виструнчившись, нап'явшись, кам'яниючи.

— Ви... — вона не могла промовити слова.

— Я, Галино. — Лейтенант не поворухнувся; він був уже збитий з ніг і тому стояв, стрункіше, ніж на параді.

Біль промайнув на обличчі дівчини. Вона повернулася рвучко, майже кинулась. Лейтенант Смолич простяг руку, але її ніхто не потиснув: ковані двері зачинились... Тоді він упав головою на оббитий червоним, підкреслено урочистий стіл, і відвідувачі в чекальні довго дивувалися, чому їх не викликають.

Л. МОСЕНДЗ

* * *

Пригорнути й уст палаючим

вулканом

На долоні випекти п'ять літер...
(Хай собі на дворі скептик вітер до схочу регоче над обманом!)

Викликають причаєну тривогу у очах і шепіт: "Ні, не треба..."
(Хай собі з нахмареного неба грім гукає пильну остерогу!)

Цілувать уста, дивитись в очі, загасивши вогник недовір'я...
(Хай там буря рветься на подвір'я, вогкими устами щось белькоче!)

А на ранок, в промінясту днину позирнуть без жалю і без стиду...
(Сонце йде по буревійнім сліду, все спліта в симфонію єдину).

* * *

Осінька ніч... Коротка, як і влітку...
— Ніщо не вдієш, дівчино, прощай!
— Я буду ждати...

Повернешся ти швидко?
— Я буду вірною!... Не забувай!...

Був ясний ранок. Злотом

старовинним

прозорився навпроти сходу ліс.
Усе здавалось до віку незмінним, як ти сама в спижевій рямці кіс...

Та я через далеке і прадавнє минув межу твоїх здогадних меж!
Чи ж ще ти, Пенельпо-Ярославно, снуєш безплідність килимних мереж?

* * *

В моїм місті — врочисті дзвони, перемоги грімкі акорди.

В моїм храмі — стрункі кольони, стрімких арок нап'яті хорди.

А над містом і храмом вітер.
Мчить він юний, звитяжний, ярий, ніби тони могутніх цітер хтось потужний шпурля за хмари.
Ти ж не зможеш, не зможеш бути в тім високім лункім соборі: твоєму серцю в долинних путах не підвестись суворо горі!

Угорі, на самотній чаті хай твій друг сам один зістане:
Там — уста лише йдуть мовчати чи змовляти присяжне "Амен".

НІХТО НЕ СПРИЙМАЄ ЦЬОГО НА СВОЮ АДРЕСУ

Афоризми Г. Л. МЕНКЕНА

Найкоштовніша з усіх глупот — це вірити в щось, неправдивість чого очевидна. — Це головне заняття людства.

*

Сумління — це той внутрішній голос, що остерігає нас, що можливо хтось дивиться на нас збоку.

*

Ніхто не сприймає афоризму на адресу самого себе.

Аморальність — це мораль усіх тих, що краще розважаються.

*

Ідеаліст — це той, хто, якщо помічає, що рожка пахне краще, ніж капуста, робить з цього висновок, що з неї буде також краща супа.

*

Знаменитість — це людина, що знана багатьом людям і рада, що вона їх не знає.

З ЧУЖИХ ЛІТЕРАТУР

Міт про людей

— ПЕР ЛЯГЕРКВІСТ —

Лавреат літературної нагороди Нобеля за 1951 Пер Лягерквіст (Per Lagerkvist) написав цей фрагмент як початок прозового твору "Міт про людей", проте ніде його не друкував. Він прочитав цю працю при одержанні премії Нобеля.

Був колись світ — до нього прийшло одного ранку двоє людей, але не для того, щоб там пробути довго, а лише на короткі відвідини. Вони мали ще багато інших світів, і цей здався їм більш непоказним і вбогим супроти тих. Гарні були тут дерева і великі хмари, що пропливали геть, гарні були гори, ліси й діброви — і вітер, що невидимо пробігав, коли починало сутеніти, і снувався таємничо у всьому; але все це було ніщо проти світів, які вони мали далеко звідси. Тому вони хотіли залишитися лише на короткий час. Але тимчасово вони радо лишалися, бо любили одне одного, і їм здавалося, що їх любов ніде не буде такою надзвичайною, як тут. Складалося враження, ніби любов у цьому світі не була чимось самозрозумілим, таким, що виповнювало б усе вщерть, а була наче гість, від якого сподіваються чогось найнезвичайнішого з усього, що тут може трапитися. І здавалося, що все найсвітліше й найпрозоріше в її естві ставало тут загадковим, темним і таким заплутаним, наче б схованим від них. Вони були тут чужі, самотні, залишені на ласку невідомих сил. І любов, що їх єднала, була чудом, чимось, що могло бути знищене, могло захиріти і вмерти. Тому вони хотіли побути тут лише короткий час.

У цьому світі не завжди був день. Коли відходило світло, починало темніти, все згасало, переставало існувати. Вони обое лежали в темі і прислухалися. Чули, як вітер важко шелестів у галуззі. Притулялися під ним тісніше одне до одного: Чому ми живемо тут?

Чоловік побудував для неї хату, лише з моху й каміння, бо вони незабаром хотіли відійти. Жінка вистила утрамбовану підлогу пахучою травою і чекала на нього, коли надходив вечір. Вони любили одне одного інтимніше, ніж, на їхню думку, робили це будьколи, і виконували працю, яку життя тут поклато на них.

І народила жінка сина. Дуби перед будинком прошелестіли йому

щось, він здивовано дивився навколо і тоді заснув, заспокоєний шестом. А чоловік щовечора приходив з звіриною, що з неї капала кров, був втомлений і лягав відпочивати з утомленим тілом. У п'ятмі вони ніжно розмовляли між собою, тепер уже вони хотіли скоро відходити.

Який він дивний, цей світ! Після літа прийшла осінь і довга зима, після зими найласкавіша весна. З цього можна було пізнати, як минав час. Тут було все змінне. Знову народила жінка сина, а через кілька років ще одного. Діти підростали, почали самі оглядатися навколо, стрибали і гралися, відкривали щодня щось нове. Вони тільки гралися з цим дивним світом, з усім, що в ньому було. Усе, що в ньому було поважне, робили вони таким, що існувало тільки для них. Руки чоловіка загрубіли від праці на землі і від трудів у лісі. Риси жінки також стали грубішими, але голос її все ще звучав м'яко й співуче, як і раніше. Одного вечора, стомлена довгим днем, вона, сидючи в хатніх сутінках, збирала навколо себе дітей і сказала їм:

— Тепер скоро ми підемо звідси, підемо в інші світи, де ми почуваємо себе дома.

Діти здивовано подивилися на неї:

— Що ти кажеш, мамо? Хіба є ще світи, крім цього?

Тоді погляд її зустрівся з поглядом її чоловіка, немов щось укололо їх пекучим болем. Трохи тихшим голосом вона відповіла:

— Звичайно, є ще інші світи, крім цього.

І вона почала розповідати про ті світи, що так відмінні від цього, в якому вони тепер жили, що в них все було багато дивовижніше і більше, ніж тут, таке ясне й веселе, що в них не було так темно, не шелестіли дерева, як тут, і ніякі турботи не тяжіли на них, як у цьому світі. Батько прикрив очі рукою, діти слухали з сяючими поглядами. І так вони сиділи непорушно аж до півночі. Тоді відчинилися з холодним вітром знадвору двері і увійшов найстарший син. Він обдивився навколо. У руці він тримав великого птаха з сірим черевом, з грудей якого текла кров; це був перший, забитий ним, він кинув його на підлогу біля вогню, тепла кров парувала, мовчки пройшов він у найбільшу п'ятму і ліг спати.

Стало зовсім тихо. Мати змовкла.

Питально дивилися вони одне на одного, наче прокинувшись з сну, здивовано оглядали закривавленого птаха, що червонив підлогу навколо своїх грудей. Тоді вони мовчазно піднялися і всі пішли спочивати. Після цього вечора деякий час вони мало розмовляли між собою, кожен тримався осторонь. Йшло літо, дзигчали джмелі, розкішно заростали полонини, гаї зеленіли після весняного дощу, над усім вигнулося чисте небо. Одного дня наймолодший прийшов до матері, що сиділа в обідню пору надворі перед хатою. Він був блідий і тихий і просив, щоб вона розповіла йому про інший світ. Мати подивилася на нього здивовано:

— Люба дитино, але ж зараз я не можу говорити про це, сонце стоїть високо в небі, чому ти не граєшся з усім, що тобі належить?

Мовчки він відійшов від неї і плакав, так щоб ніхто про це не знав.

З того часу він ніколи не просив розповісти про інший світ. Лише дедалі більше блід, його очі горіли зовсім далеким блиском, одного ранку він мусів лишитися в ліжку, не можучи більше встати. Потім він лежав нерухомо день-у-день, майже зовсім не говорив, лише дивився в далеч замріяним поглядом. Вони випитували його про недугу, говорили, що він скоро зможе знову виходити на сонце, що тепер з'явилися нові квіти, більші, ніж раніше. Він не відповідав, здавалося, що й не бачив їх. Мати доглядала його й плакала, вона питала його, чи він хоче, щоб вона розповідала йому про все надзвичайне, що знала. Але він посміхався і лежав зовсім тихо, як і перед тим. А одного вечора він заплющив очі й помер. Усі збралися навколо нього. Мати зложила його маленькі ручки на грудях. Коли залягли сутінки, вони сиділи в стемній кімнаті й пошепки говорили про нього. Він залишив цей світ, тепер він пішов у інший світ, кращий і щасливіший, ніж цей. Але говорили вони про це пригноблено і важко зіждали. Боязко пішли вони спочивати якомога далі від мерця, а він лежав самотній і холодний.

Минали роки. Мати часто сиділа увечері біля могили, дивилася застиглим поглядом через гори, що височіли над усім. Проходячи повз неї, батько теж зупинився. Але діти не хотіли ходити туди, бо там було інакше, ніж на землі.

Так підросли обидва сини, стали дорослими, опанували зброю, щось стало в них іншим, одвертішим, а чоловік і жінка в'яли. Вони посивіли, зігнулися, щось чудне й зосереджене зійшло на них. Батько ще ходив з синами на полювання, але з небезпечною дичиною боролися вже сини, а не він. А постаріла мати сиділа перед хатою і, коли вони ввечері приходили до неї, мацала рукою, щоб упізнати їх, її очі були такі втомлені, що вона ледве трохи бачила в обідню пору, коли сильно світило сонце. Вона питала: "Чому тут так темно?" Однієї осені вона усамотнилася в хаті, лежала там і вслухалася в шелест вітру, наче в дуже-дуже давній спогад. Чоловік сидів біля неї, тримаючи її руку в своїй, вони розмовляли про своє; здавалося, ніби знову були тут самі. Вона згасала на очах, але обличчя її ніби пройняте було світ-

лом. А одного вечора мовила вона надірваним голосом до всіх інших: — Тепер я відходжу з цього світу, в якому жила, піду додому.

І вона пішла звідси. Вони поховали її в землі, там вона мусіла лежати.

Знову прийшла зима і холод. Старий тримався печі, не міг більше виходити. Сини приходили додому з здобиччю й спільно її ділили потім. Тремтячими руками обертав він спис і бачив, як червоніє вогонь, коли в ньому печеться м'ясо. Коли ж надійшла весна, вийшов він на поля, оглядав дерева й луки, що зеленіли тепер. Він зупинявся коло кожного дерева, яке впізнавав, зупинявся скрізь і все пізнавав знову. Зупинявся перед квітами, які рвав для тієї, що любив, того першого ранку, коли вони сюди прийшли. Зупинявся біля свого мисливського приладдя, яке було закривавлене,

бо один з синів узяв його до вжитку. Потім пішов до хати, ліг, а до синів, що стали навколо його смертного ложа, мовив:

— Мушу вже я йти з цього світу, в якому прожив своє життя, мушу залишити його. Наша дома не тут.

І він тримав їх руки в своїх, доки не помер. Вони поховали його в землі, як він наказав, у ній він хотів лежати.

Старі померли. Молоді відчували дивне полегшення, якесь визволення, наче їм щось відтято. Їм здавалося, наче життя звільнилося від чогось, що сюди не належало. Наступного дня вони встали рано. Який дух від набруньковатих дерев і дощу, що випав уночі! Пліч-о-пліч вийшли вони надвір, обидва високі на зріст і молоді, землі радісно було їх носити. Тепер починалося людське життя, тепер вони вийшли здобувати цей світ. (Пер. Е. А.)

ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ ОДУМІВЦІВ

Ю. БУРКІВЕЦЬ

НАДЯ КА ПІТАНОВА

Понад насипом липи печаль,
І цегельня, задивлена в пустку...
Промайнула під вітряний шал
Там твоя за ожиною хустка.

Ти надієшся: вернеться він,
До грудей полум'яно притисне.
Вітер буде хитати полин,
Паротягом припізненим свисне, —

Крізь темряву промчить глуху,
Трави білим туманом пов'яже,
Вгрузне десь в голубому снігу,
І про тебе дібровам розкаже.

Знає, з ким ти була і коли,
Углядаючись в ясні сузір'я.
Ми з тобою в дитинстві росли
На Подолі, у тінях подвір'я.

В школу йшли повз каштани дзвінки
У червоних краватках на грудях.
Пустували удвох край ріки,
Злої волі не бачили в людях...

І у черзі за хлібом не раз,
Ми під небом ночами стояли.
Усміхалася ти повсякчас,
І нічого уста не казали.

Вишні з нами хмелились тоді,
Розливалася повинь в зірницях.
Десь кричали на сизій воді
Наполюхані з вирію птиці.

Ти й не знала, що прийде війна,
Наче птиця — світами полинеш,
Келех горя допити до дна,
Щоб ганебною смертю загинуть.

Ти мовчиш, та про що говорить? —
Вже трутизною личко надпито.
Блискавками підпалено світ,
Над кістками красується жито.

Промайнули, як вихор, літа,
Бур'яном заростають дороги.
Хто ж про наше кохання пита,
Як живого довкола нікого?..

Пустирище лишень і завод, —
Ми колись тут гуляли за містом.
Ти в задумі була від турбот,
Розірвавши на шиї намисто.

І з відчаю ридала в пітьмі,
Свіжі трави росила сльозами.
За рікою гриміли бої,
Над німецькими рвалися фронтами.

Ти пішла в нерозгадану ніч,
Був тебе зупинити не всилі.
Серед інших згубилось обличчя
Те обличчя, що ніжність любило.

Мчали танки, ревли літаки,
За Дніпро відступали військові.
Ти вдягнула шинель залюбки,
Щоб прийти з перемогою знову.

Твій дівочий, обвітряний стан
Огортали пекельні гранати.
Плив з-за луку кривавий туман,
І в'язничні окутував грати.

Проклинав я, чим довго так жив,
Йшли чужинців з-над Рейну
колоні...

І пішов я громить ворогів,
За нездійсненим щастям в погоні.

Я забув наш розбитий завод
На безлюдній околиці міста.
Там колись ти від сліз і скорбот,
Розірвала на шиї намисто.

Те намисто я згодом знайшов
Серед трав і зберіг доостання,

Щоб допити надпиту любов
Із тобою колись на світанні.

Я здобув собі зброю міцну,
Ворогам відплатить за наругу.
І в повстаннях про ранню весну
Пригадав, ідучи понад лугом.

Пригадав, мої друзі, що вас...
Ми роз'їхались в дні огнелик,
Щоб у битвах зустрітись не раз,
Ворогами лишившись навіки.

В грудях щось припікає вогнем,
Я тебе пригадав, світлокусу,
І пішов навмання перед днем
Над рікою, де журиться осінь.

Напливали, неначе у сні,
Пустирище й завод наш знайомий.
Зник літак в мовчазній даліні,
Прокружлявши над спаленим домом.

То тебе він з московських країв
Як шпигунку прислав в придніпров'я,
Щоб наш край у пожежі горів,
Захлинаючись горем і кров'ю.

Пачки грошей і золота дзвін
Вже не куплять любови ні в кого.
Ти стоїш край порослих руїн,
Мов прихідець, що збився з дороги.

Оглядаєш знайомі місця,
Де ще наше дитинство так тужить...
Це ж дорога твоя до кінця,
Смертю погляд при місяці мружить.

Понад насипом липи печаль,
Задивилась цегельня у пустку...
Відгукнулася пострілом даль,
І твоя закривавилась хустка.

1954 р.

3 НАУКИ

БРИТАНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Британський музей постав із приватних збірок. В даному випадку основою музею послужили збірки Ганса Слоне, що їх учений збирав на протязі 93 років свого життя (1660-1753 рр.).

Працюючи над природничим словником та різними природничими дослідженнями, Ганс Слоне почав збирати рослини, звірят, комах, мінерали і незабаром став посідачем одного з найбільших тогочасних природничих музеїв. Другою його пристрастю були книжки. Самих лікарських і наукових книжок мав біля 50.000. Ще може більше значення мала його збірка манускриптів, що нараховувала понад 4000 цінних рукописів і пергаменів.

Слоне мав також багато інших збірок — монет, медалей, різьб, грецьких і єгипетських знахідок, китайських фігур, індійських люльок та багато інших скарбів.

Перед смертю Слоне офірував збірки народів за незначну суму — 20000 фунтів, при умові, що вони будуть вміщені у відкритому для всіх музеї.

Слоне вмер 11 січня 1753 р. Сьомого червня того ж року король Юрій II підписав постанову парламенту про закупівлю збірок Ганса Слоне й утворення загального музею. Тому 7 червня 1753 р. можна вважати початком Британського Музею, хоч його відкриття відбулося шойно 11 січня 1759 р. в Монтану Гавзі, при Грейт Руссел Стріт у Лондоні.

Від самого початку Британський Музей мав труднощі з приміщенням. В час відкриття Музею ніхто не міг подумати, щоб інституція незабаром одержить сотні дорожчих збірок і приміщення виявиться тісним.

Незабаром надійшла колекція книжок і манускриптів короля Юрія II, до яких належить така рідкість, як "Кодекс Александрінус". Колекція та є знана як "Стара Королівська Бібліотека". Потім, в часі наполеонівських воєн, Британський Музей збагатився цінними єгипетськими знахідками, вивезеними з того краю. Згодом Музей отримав багату бібліотеку короля Юрія III, знану як "Королівська Бібліотека".

Бажаючи вмістити всі ті збірки, Британський Музей поширював своє старе приміщення, добудовуючи нові будинки. Нарешті в 1852 р. не можна було далі поширювати комплексу будинків і довелося перенести деякі збірки до іншої частини Лондону, а то навіть і поза Лондон. В такий спосіб природничий музей перенесено до Савт Кенсінгтон. Частиною перенесено до Колндел. Слід

Т. Осьмачка

РОЗУМНИЙ

Їхали пароплавом українські емігранти з Європи в Америку через океан. На палубі стояли і дивилися, тримаючись за поруччя на простори води старий професор і молоденький магістр, який говорив:

— Відсіля до берега, мабуть, буде кілометрів триста?

— Ні, мені здається і в п'ятсот не вберете...

— Що правда, то правда... — згодився магістр. — Води сила, але все таки розум її переважає, ми все таки їдемо по їй... І мене цікавить, чи єсть розумні на пароплаві?

— Що ви?.. — ображено відгукнувся професор. — Таж у кожному натовпі єсть якийсь відсоток розумних...

— Ви вже мені вибачте, пане професоре... — допевнявся свого молодий чоловік. — Коли так, то я цікавий знати... Що, якби оце нагло і пароплав, і всі човни, що на йому, призначені для рятування, та почали враз тонути у безодню, то що б по вашому робили розумні, а що дурні?..

— Що?.. Розумні, як люди з більшим розумінням ситуації, зараз би потонули, а дурні пливли б до берега... — твердо і безкомпромісово відповів професор і, відвернувшись від маїстра, став сопти і дивитися у морську далечинь, що рухалася хвилями, неначе срібними рибами, у сьайві надоканського сонця...

пам'ятати, що Британський Музей отримує по екземплярю кожного видання, що друкується у В. Британії і в цілому Комонвелті, в тому числі й чужинські. Поза тим Музей купує найважливіші видання з усього світу.

Щоб дати деяке поняття про розмір Британського Музею, слід зазначити, що його бібліотека нараховує 6 мільйонів томів, а книжкові полиці нараховують багато миль довжини. Крім того, при музеї є велика бібліотека, з якої можна користуватися у знаній багатьом українським лондонським читачам залічитальні (Рідінг Рум).

Музей має багато фахових бібліотек, десятки тисяч рукописів, манускриптів, рисунків, нот, мап та документів.

Музей має також екземпляри кожного часопису, який тільки з'являвся у В. Британії на протязі останніх 200 років (в тому числі й українською мовою) та найважливіші закордонні часописи.

Природничий Музей, що є складовою частиною Британського Музею, має 15 мільйонів комах, 5 мільйонів рослин і тисячі звірів. Він є, здається, найбільшим у світі при-

АЛЬБАТРОС

(із Бодлера)

Я бачив, як на палубі океанського пароплава альбатрос із зв'язаними крильми горячково напружувався рвійністю полетіти... Він, ідучи хильцем, то підскакував, то спотикався, тікаючи, і падав між канатами, на яких висіли і котвиці, бо матроси натовпом за ним гналися і реготали. А деякі просто схоплювали зв'язаного птаха в руки і, пустивши йому межіючі диму з люльок, кидали його знов на поміст і бігли поруч із ним, і шкандибали так само, як і він, і забавлялися...

Гей, красю живая безодніх та неміренних небес, який ти став смішний і вартий найсердечнішого жалю!

Забаво натовпу і жертво примхи людей збайдужілих, як мені невимовно боляче дивитися на тебе!.. І як гірко і невимовно щемить мое серце, що на тебе також схожий і поет!..

Доки він зігрітий мрією і картинами небесних і земних далечин, він ще пробуває у хвилях роскоші душі, такої потужної і величної, як і стихії океану... А шойно його потягне утомю вниз, то він негайно стає іграшкою для безжурних людей, так само, як і альбатрос із зв'язаними крильми!..

О, широчіне світу і глибино навіть для орлиного ока, чого й ти така безсила перед горем завжди самотнього та крилатого свого родича?!..

родничим музеєм. При музеї є власна лабораторія для дослідницьких цілей.

Британський Музей служить не тільки для зацікавлених і дослідників. Він займається одночасно й оцінкою знахідок і має найкращих у світі експертів. Відповідає також на десятки тисяч запитань, що надходять з усього світу.

Британський Музей провадить дуже важливі дослідження. Наприклад, коли відправлялося британське військо до Кореї, Міністерство Оборони звернулося до дирекції Музею з проханням установити, на які епідемії можуть бути там наражені вояки, щоб зробити запобіжні заходи. Відділ зоології Британського Музею дав потрібні інформації.

Іноді Британський Музей займається навіть справами... детективними. Директор природничого відділу одержав від влади наступну загадку до розв'язання. Британський літак, навантажений транспортом швайцарських золотих годинників вагою 70 фунтів, летів до Акри у Західній Африці. Коли він розвантажувався, виявилось, що замість годинників у

І. П.

Два етапи боротьби з більшовизмом

(Уривки зі спогадів колишнього старшини Армії У. Н. Р.)

ЕТАП ПЕРШИЙ

Наша дума, наша пісня...

Понад двохсотлітній період з дня нещасливої війни гетьмана Івана Мазепи з Московщиною зробив своє негативне для нас діло. Кілька поколінь синів вільнолюбного народу зійшли в могилу, закуті в московські кайдани; від "сильних прадідів" часто народжувалися "правнуки погані", люди не знали, "яких вони батьків, чиї сини, ким, за що закуті..."

Та...

Не вмирає наша правда,
Не вмирає воля"...

Невимовно тяжко було спостерігати, як 1917 року, після двохсотрічного небуття, мов після хворобливого сну, прокинувся народ; молодь йшла до свого війська, що стало до боротьби

За Україну, за її волю,
За честь і долю, за народ... —

як писав тоді наш славний поет Ол. Олесь.

Українська молодь Наддніпрянщини, одягнена в шинелі з царського армійського сукна, стала відчувати, що її місце на боці тих, хто йде під жовтоблакитними прапорами вільної України.

Але цими масами, що напівсвідомо тяглися до національних військових, політичних і громадських організацій, треба було керувати. Треба було розкрити їм таємницю кривди століть і вказати шлях до нашої української правди. Треба було оволодіти цією стихією...

От тоді то дуже боляче відчувався брак національно свідомої й національно виробленої інтелігенції. Нам не вистачало добрих організаторів у всіх ділянках політичного, господарського і громадського життя воєнно-революційного періоду, не вистачало військових фахівців, не вистачало конче потрібних у той час пропагандистів.

А тим часом ділянка роботи з масами мала тоді величезне значення: мов чорна хмара насувався з півночі на Україну страшний ворог, що закликав ці маси на "последній решительний бой", що після нього вже ніколи не буде війни, біди й нещастя, а буде встановлено... рай на землі...

"Земля і воля — селянам, фабрики — робітникам!" — вигукували більшовики на кожному місці.

Як можна було встояти проти цих "принад"? Як можна було не піти за ними?..

"Це ж про нас люди дбають. Це ж нам буде належати вся земля", — міркували селяни.

"Це ж нам, робітникам, будуть належати фабрики й заводи", — говорив робітник, а інший сховався за трибуну та починав те саме голосно твердити.

"Хай живе міжнародня пролетарська революція!"

"Пролетарі всіх країн, єднайтеся!" — ще голосніше вигукували більшовицькі агітатори.

"Це ж, справді, наші вожді кличуть нас за собою", — говорив робітник, уявляючи собі, як він завтра стане господарем фабрики, і ще дужче запалювався "революційним" вогнем. Він не перед-

бачав, що настане час, коли за двадцятихвилинне спізнання до праці йому доведеться сидіти в советській тюрмі або платити грошовий штраф, чи відбувати примусову працю.

"Це ж про нас, пролетарів, говорять товариші комуністи" — міркував селянин, не знаючи, що за марксо-більшовицькою теорією селяни — не пролетарі, а дрібні буржуа, які, зрештою, повинні бути знищені, як кляса, нарівні з великими власниками.

"Вся влада радам робітничих, селянських та солдатських депутатів"! — чулось на численних міських мітингах, на сільських сходинах, великими літерами друкувалось на сторінках масово поширюваних часописів, брошур, листівок.

Ці гасла принадували маси, як вогонь метеликів...

Чи ж була всилі протистояти цій більшовицькій агітаційній зливі наша агітація за "свою хату, свою правду"!...

Хто міг розшифрувати дематогію ворожих агітаторів, які безсоромно твердили, що Українська Центральна Рада — буржуазна організація? Хто міг довести, що, навпаки, вона — демократична, народня, бо обрана українськими трудовими масами, а що Генеральний Секретаріат — це зародок уряду Української Демократичної Держави і що назва його не свідчить про те, що він "складається з генералів, які секретарюють"? (так твердили більшовицькі агітатори). І ця агітація мала успіх.

— о —

Знесилювана нерівною боротьбою на три фронти, поборювана недостатчею зброї та амуніції, десяткована хворобами, не дістаючи допомоги навіть від такої гуманітарної організації, як Міжнародній Червоний Хрест, — Армія УНР змушена була віддавати своєму лютому ворогові село за селом, місто за містом.

З тяжким боєм у серці йшли похмурі наші козаци назустріч трагедії рідного краю й народу...

...Темний вечір. Накрапає дощ. Наш полк дістав наказ покинути село Н. (у Працлавському повіті на Поділлі). Вулиці села заповнені людьми, кінями, гарматами, возами, двохколками... Там поряються біля загрузлої в рову гармати, там шикується піхота, а там, розбризкуючи на всі боки болото, лопотить загін кінної розвідки, що принесла повідомлення про наближення ворога...

Стримані голоси... Суворі впівголоса команда і... ми рушаємо. Останні сотні піхоти виходять з села під охороною загону кінноти, а позаду них тут і там чуються постріли... То стріляли ті, хто виглядав кращої долі з півночі, з тієї самої півночі, з якої не раз приходив на Україну ворог, що приносив з собою руїну, неволю і кров...

І от тут, поруч з організаційною працею, на допомогу нашим нечисленим і малодосвідченим та зле керованим агітаторам і пропагандистам, приходить... "наша дума, наша пісня"...

— о —

Ішов третій рік збройної боротьби — рік 1919-й. Наша сотня дістала завдання стати на охороні села Верхнячки з цукроварнею, біля міста Умані. Ми вмаршували в село з бойовими козацькими піснями. Не зважаючи на темний весняний вечір, нас супроводжували юрби селянських підлітків, що в такт нашій ході крокували за нами, голосно підспівуючи:

Ген, там, на горі, січ іде,
Гей, малиновий стяг несе...

Слідом за цими хлопчиками звідусіль повисипала старша молодь. І поки ми розташувалися на ночівлю та розставили сторожу — просторий двір цукроварні, залитий світлом електрики, був заповнений парубками та дівчатами, що прийшли подивитись на "українських козаків — петлюрівців" та послухати наших пісень.

Вони просили нас заспівати. Але нас не треба було просити: ми самі добре усвідомлювали собі роль пісні, як для нашого настрою, так і для нашої справи взагалі. І скоро наші козаки опинились у колі сільської молоді. А співати у нас було кому: наша сотня складалась у великій частині зі студентів та середньошкільників, що багато з них і свою свідомість національну дістали завдяки нашій правдивій, незрівняно чудовій пісні і завдяки їй тепер опинилися тут, на цьому своєрідному мітингу.

Група спортсменів чикагської одумівської дружини "Тигри".

З ЖИТТЯ ЧІКАГСЬКОЇ ФІЛІЇ ОДУМ-у

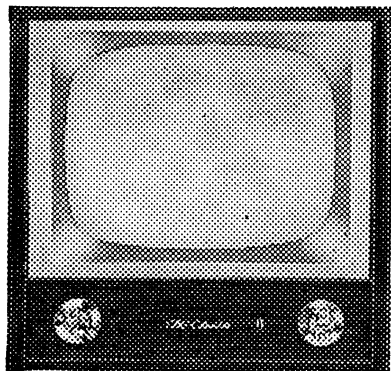
На прогулянці під час зустрічі філій Чикаго-Міннеаполіс.

Одумівки Зіна Дубовик, Людмила Венславська та Ліля Венславська на вечорі самодіяльності.

Всім передплатникам, передплата яких на "Молоду Україну" вже скінчилася, з 24-им числом журналу висилаємо друге письмове упіснення, з проханням відновити передплату. Тим, які передплати не пришлють, наступне число "Молодої України" буде стримане.

Адміністрація

BURLACOFF'S FURNITURE

Домашні й бюрові меблі, домашнє устаткування, як:
ЕЛЕКТРИЧНІ Й ГАЗОВІ КУХНІ, ХОЛОДИЛЬНИКИ, ПРАЛЬ-
НІ МАШИНИ, РАДІО Й ТЕЛЕВІЗІЙНІ АПАРАТИ ТА ІНШЕ
КУПИТЕ НА ДУЖЕ ДОГІДНИХ УМОВАХ У КРАМНИЦІ

BURLACOFF'S FURNITURE

Home & Office Furniture • Electrical Appliances
619 Queen Street West, Toronto — Tel. EM. 8-6812

Всередині кола стали брати Цибульники зі своїми чудовими ліричними тенорами; біля них — брати Халяви, з густими басами. Вже ці чотири могли б скласти добрий співочий ансамбль. Але ними не обмежувався реєстр наших співаків: багато з нас розумілось на техніці співу і вже, звичайно, кожний глибоко розумів зміст пісень і через те вкладав у пісню всю свою юнацьку душу...

Без диригента, але ладно й по-вояцькому бадьоро, ми почали з улюбленої тоді в нашому війську козацької пісні:

Гей, гук, мати, гук,
Де козаки йдуть.
І веселя та доріженька,
Куди вони йдуть...

І пісня мов наелектризувала слухачів. Усі з напруженою увагою слухали її бойові й сумні переливи. В селі, напевно, до того часу не чули цієї пісні й такого співу.

По цій пісні один з козаків голосно оповістив: "А тепер ми заспіваємо пісню, з якої видно, за що ми воюємо..."

І хор почав дружно, даючи особливе місце басам:

Ми — гайдамаки, всі ми однакі,
Всі ми ненавидим пута і ярмо, —
Йшли діди на муки, підуть і правнуки, —
Ми за народ життя своє дамо!...

Після цієї, так би мовити, програмової пісні і наче у відповідь на терор, що його провадила Чека по тім боці фронту, залунало суворе:

Шалійте, шалійте, скажені кати,
Годуйте шпівнів, будуйте тюрми,
Сто тисяч до бою побірників стане —
Пірвем, пірвем, пірвем всі кайдани!...

Після цього ми заспівали поширену тоді в нашому війську народню пісню:

А вже років з двісті,
Як козак в неволі,
Понад Дніпром ходить,
Викликає долю.
Гей, гей, вийди доле, із води,
Визволь мене, серденько, із біди!

А доля відповідає голосами солістів:

Не вийду, козаче, не вийду, соколе,
Ой рада-б я вийти, так сама в неволі.
Гей, гей у неволі, у ярмі:
Під московським караулом у тюрмі...

Після цього:

"Ревуть, стогнуть гори-хвилі"...

Тут до нас приєднались і наші слухачі. І чудовий весняний вечір наповнився сумними звуками цієї всюди по Україні поширеної пісні.

Так налаштувався між нами й нашими слухачами духовий контакт.

А щоб дати слухачам усвідомити, чому ж то "плачуть, тужать козаченьки в неволі" і як то сталося так, що кати шаліють, знущаючись над нашими людьми, ми виконали сумну, але напрочуд мелодійну

Світе тихий, краю милий,
Моя Україно,
За що ж тебе сплюндровано,
За що, мамо, гинеш?
Чи ти рано, до схід сонця, Богу не молилась?..
...Молилася... О, Богдане, нерозумний сину,
Подивись тепер на матір, на свою Вкраїну!...

Тут наш коментатор—"конферансьє" звернувся до присутніх, що з напруженою увагою слухали кожний звук пісні, кожне її слово:

"Чи знаєте ви, про якого Богдана говорить у цьому вірші-пісні Тарас Шевченко? — Це про Богдана Хмельницького, що уклав Переяславську угоду з Москвою. За те його Шевченко називає "нерозумним". Хмельницький, правда, домовився з московським царем Олексієм, що Україна буде вільною державою. А що зробила з Україною Москва? Вона перетворила нас, українців, у своїх рабів, а Україну — в свою колонію, з якої забирає скарби, а ми залишаємось у нужді й темряві. Кращі сини нашого народу мусять відбувати військову службу на користь свого ворога, і в такий спосіб ще міцніші кайдани кують сами собі..."

Тепер ми бачили, що офіційну, так би мовити, частину вечора-мітингу можна закінчувати. І ми перейшли на пісні, призначені для задоволення жіночої частини наших "зборів". Ми заспівали дуже тоді поширену серед козаків "Тиха Кубань", далі — "Іхав Козак за Дунай", "Тихо, тихо Дунай воду несе", "Кохайтесь, чорноброві", "Стоїть гора високая" та інші.

Але ось почувлись хлоп'ячі голоси: "Зозулю!" — "Заспівайте Зозулю!"

І ми затагли нашу ніким не перевершену "Зозулю".

"Слава!" "Слава козакам!" "Слава Україні!" — залунало в тихому вечірньому повітрі.

На закінчення нашого імпровізованого вечора-мітингу ми виконали неодмінний тоді національний гімн "Ще не вмерла Україна".

Під час виконання гімну козаки, що були з рушницями, приставили їх до ноги і стояли струнко, а ті, що були без рушниць, стояли струнко, тримаючи руку під козирок. Парубки поскидали свої "картузи" і, наслідуючи козаків, намагались також стояти струнко.

Наближалася північ. Парубки й дівчата почали дякувати нам за співи й розходитись. Але довго ще чути було в селі, як то в одному, то в другому місці вони пробували заспівати тих пісень, які тількищо чули.

Тим часом серед двору цукроварні гомоніли купки людей, серед яких було чимало в "картузах" та піджаках.

А на ранок... "Засвистали козаченьки". І наша сотня вирушила з Верхнячки, поповнившись новими козаками, що "мандрували" потім з нами і Правобережною Україною, і Басарабією та Буковиною, і Галичиною; і разом з нами та галицькими Січовими Стрільцями брали у більшовиків нашу столицю — Київ...

КАНДИДАТКИ ДО ВІННИЦЬКИХ МОГИЛ Етап другий

Непомірно великими натуральними й грошовими податками, різними формами терору й провокацій, більшовики досягли своєї мети — суцільної колективізації селянських господарств.

Вступаючи до колгоспів, селяни повинні були здати туди всі засоби виробництва (землю, тягло, сільсько-господарські машини й знаряддя, посівне зерно тощо). Оскільки 99% селян розглядали колективізацію, як нову кріпаччину, можна собі уяви-

ти, з яким болем у серці вони розлучалися із своїм майном, що його здобували вони та їх батьки в поті свого лица.

На початку колективізації більшовицька влада, щоб не залякувати селян колгоспами, організувала так звані Товариства Спільного Обробітку Землі (СОЗ-и). У СОЗ-ах не вимагалось усупільнення виробництва, лише спільно виконувались найважливіші сільсько-господарські процеси (оранка, посів, збирання врожаю, обмолот хліба тощо). Урожай спочатку повністю розподілявся поміж членами товариства, відповідно до їх земельної площі та виконаної праці. Така форма об'єднання не йшла в розріз з інтересами селян і чимало з них, особливо безкінних, йшли до СОЗ-ів без особливого примусу.

Але в міру того, як більшовики переконувались, що кілька озброєних уповноважених спроможні будуть загнати ціле безборонне село до колгоспної тюрми, — вони стали на шлях так званої суцільної колективізації.

В той час офіційно організувалась лише одна форма колгоспу — сільсько-господарська артіль. Статут її говорив, що усупільненню підлягають лише засоби виробництва. Але ж серед різних уповноважених від партійних організацій навряд чи були люди, обізнані з такими мудрими поняттями, як “засоби виробництва”. Тимто вони тягли, гнали, везли, несли з селянських дворів усе, що попадало під руку. Вони не зовсім безпідставно міркували, що селянин, позбавлений не тільки засобів виробництва, але взагалі засобів до існування, швидше піде шукати собі порятунку в колгоспі.

Серед такої непевності за завтрашній день, за свою долю і долю своїх дітей, жило селянство УРСР у період так званого соціалістичного наступу.

Але ось навесні 1930 року, там, де знайшлися “перші хоробрі”, чи там, де більшовицькі агенти дали себе найдужче відчутти, почався цілком несподіваний, справді стихійний, протиколгоспний рух. Ініціаторами його були селянки, ці найбільш господарні і найбільш ощадні члени селянських родин, що більше, ніж хто інший, знають ціну кожній господарчій дрібничці, яка, проте, в сумі з іншими, творить основу добробуту родини.

Селянки більше, ніж хто інший, передбачали, що із зруйнуванням їхніх господарств настане для їх родин час злиднів з усіма їх сумними наслідками. Тому вони зі сльозами радості й одноразово злості на очах гнали з колгоспних дворів додому своїх корівок, забирали й несли зерно та птицю (якщо вона в колгоспах ще не подохла) й т. ін., не залишаючи від своєї колгоспної тюрми каменя на камені. Вони плекали смутну надію, що може й на тому й закінчиться цей грабунок — усупільнення їх господарств. Дехто навіть наївно думав, що взагалі все, що робилось тоді на селі, було вигадкою місцевої влади. Таку думку поширювали вищі більшовицькі інстанції, щоб у цей спосіб одвести удари розлючених селян від себе на голови дрібних “пішаків”.

“Жіночий рух” щодень поширювався й поглиблювався; він перекидався від села до села, від краю до краю, по всій Україні, і навіть за її межі,

ПЕРЕВІРТЕ СВОЇ ЗНАННЯ

(5) АНКЕТА “МОЛОДОЇ УКРАЇНИ”

“Та не страшні нам вороги одверті,
А ті, що з рідним словом на устах
Ідуть до нас, щоб душу нам роздерти
І сіють терни розбрату в серцях.”

1. Хто є автором цього чотирирядка:
2. В якій частині світі знаходиться Золотий Берег?
3. Хто є автором відомого французького роману “Втрачені ілюзії”?
4. Кому належить вислів “Світ ловив мене і не впіймав”?
5. Котрого з українських гетьманів оспівав відомий англійський поет Байрон?

За правильну відповідь на всі питання цього горічної анкети призначена нагорода — 30 томів енциклопедії “Амерікана”. (Точні умови конкурсу див. “Молода Україна” ч. 20 і 21.

набираючи щораз гостріших форм. У багатьох випадках селянки не обмежувались руйнуванням свіжозорганізованих колгоспів, але обрушувались на більшовицьких агентів — били, а іноді й убивали їх.

Рух цей був майже виключно жіночий. Селяни поглядали на все збоку та вичікували дальшого розвитку подій, мовляв, нехай діють самі жінки, вони мають рівні з нами права і особливу опіку робітничо-селянської влади, як матері...

Тоді то й з'явилась стаття мудрого батька Сталіна під назвою “Запаморочення від успіхів”. У ній він не говорив, що не треба заганяти селян у колгоспи силоміць. Він лише злегенька сварив своїх соратників за те, що вони не досить “гнучко” й не досить “чисто” виконували його вказівки. Він забув тільки в тій статті сказати, що коли б селянки не зважились так своєрідно протестувати проти більшовицького насильства, то можна було б і курку й подушку сміливо зараховувати до засобів виробництва...

...Але цей стихійний рух селянок, що завдяки “недрімаючому” оку ГПУ не мав проводу, незабаром було зліквідовано. Цьому допомогли міжнародні обставини, що тоді надто сприятливо склались для більшовицького СРСР.

Так селяни остаточно опинились у колгоспній неволі. А тисячі учасниць цього протиколгоспного, а отже й протибільшовицького, руху пішли до тюрем та на заслання...

Я бачив ці сумні походи серед весняного болота і... саме в Працлавському повіті на Поділлі...

Тут не було “куркульок”, бо вони, якщо до того часу уціліли, були вже давно десь далеко від рідного краю. Тепер верхівці-гепеушники підганяли не їх, а “середнячок” та “біднячок”, що осмілились виступити проти запровадження новітньої панщини...

...А може (хто знає?)... може серед тих арештанток були й матері або сестри тих, хто 1919 року стріляв нам у спину...

НАШІ ДИСКУСІЇ

“ЗА КИМ ПІДЕ УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ?”

Під таким запитом написав М. Дальний статтю у двох числах “Молодої України” за березень і квітень ц. р. В ній торкнувся він багатьох актуальних проблем та поставив, на жаль, стільки спірних тез, що в інтересі читачів було б доцільним зупинитися над ними докладніше.

У загальному стаття М. Дального пронизана в деякій мірі знеціненням основних рушійних сил духової людської творчості й людського співжиття — як ідеалів віри, правди, справедливості, ба, що найгірше — глибокою зневірою в саму людину, представлену як креатуру, що прагне справедливості “лише так довго, як довго сама не дістане нагоди стати визискувачем і поневолювачем”... (Звичайно, “в родині не без виродка”, — це винятки, але ніколи загальне правило!).

Таке нігілістичне окреслення людини в загальному, як домінуючого типу, є базою хіба “філософічної діалектики” Донцова й Леніна, тобто ідеологій усіх тоталітарних, деспотичних рухів. У кожному разі такий песимізм не для ОДУМ-у і під прапором зневіри в людину українська демократична молодь “маршрувати” не може і не буде!

М. Дальний почав свою статтю від модного тепер подиву Індій, чи пак їх “світових реформаторів” з родини індійського прем’єра Неру. Мовляв, Конгрес Світової Асамблеї Молоді в Сінгапурі, на якому виступала з головною доповіддю сестра Неру — пані Пандіт, був тим оригінальний, що на ньому не вжито зовсім термінів: нацизм, фашизм, соціалізм, а “демократію” тільки два рази і “комунізм” раз. Чому? Бо ці терміни, мовляв, є тепер пус-

тим звуком, а пані Пандіт одверто сказала, “що замість атакувати комунізм, нехай західні демократії краще подумують, як “продати” демократію”... На нашу думку, кому як кому, але нам, українцям, як і всім народам — жертвам комунізму, нічим не можуть заімпонувати туманні неутралістичні фрази погодження вовків з вівками, з рівночасним повторюванням демагогії на зразок: “Геть американський імперіалізм”, або: “Азія для азіятів!”. Політика дому Пандіт-Неру в своїй чванькуватій наївності промощує шлях комуністичному імперіалізмові, може й несвідомо, але промощує!

Подумати тільки: Індії — це велика країна, але країна страшних забобонів, країна масового аналіфабетизму, темноти, різкої соціальної нерівності, господарської відсталості, масового голоду й т. д. І чи не краще було б, якби сучасні “всесвітні мироносці” Індії почали свою велику місію від власної хати?! — Це так між іншим.

М. Дальний має рацію, стверджуючи, що поняття: “свобода віри”, “свобода думки” і т. д. є пустим звуком для всіх тих, хто не має ніякої віри, хто не має ніякої думки. Хто не вміє писати й читати, для того й свобода преси нічого не значить.

Але з молоддю України так погано не є. Вона, за малими хіба винятками, має і віру, і думку, вона прагне свободи для себе й свого народу, прагне правди-справедливості. Їй треба тільки допомогти розкрити горизонти, нічого перед нею не ховаючи, дати змогу пізнати світ, минуле й сучасне України, українська молодь буде сама думати й діяти. Вона видасть з-поміж себе й таких людей, що не дадуть себе насліпо провадити “комусь”, а підуть своїм шляхом до визвольної мети України!

Не розкриваючи спочатку своєї

власної філософічно-політичної концепції, М. Дальний вирішив насамперед розторощити всі “сучасні панівні доктрини”, себто ліберальну демократію, соціалізм, комунізм і фашизм. Він згорі заявив, що “сучасна молодь відмовилася від маршу” під стягом будьяких вищезгаданих доктрин! “Вона не бачить більше ідеалу ні в лібералізмі, ні в соціалізмі, ні в комунізмі, ні в фашизмі”. Автор рішучо відмежовується від комунізму й фашизму, стверджуючи: “...сучасна молодь вже знає, що не фашистського і не комуністичного оновлення потрібно нашій добі”, бо це пізнала вона з гіркого досвіду більшовизму й нацизму. — Це правда!

Але серед нашого суспільства лишилися, на жаль, ще деякі лжевчителі цих двох тоталітарних близнюків, що під різними способами намагаються рятувати ці дві морально збанкротовані людоненависницькі ідеології. Однак віримо разом з М. Дальним, що здорова українська молодь цю лженауку остаточно відкине!

Щодо лібералізму, то М. Дальний стверджує:

“Лібералізм, як ідеологія, без перспектив”. “Ліберали не можуть більше формувати й унапрямувати суспільно-політичне життя без заперечення самих себе, без застосування певних нелібералістичних тез”.

Щодо соціалізму, то, на думку п. Дального, його треба також покласти в архів. Він каже:

“Соціалізм розщепився на декілька течій, комунізмом починаючи й націонал-соціалізмом Гітлера кінчаючи”.

(Між іншим кажучи, варт задуматися, чому той соціалізм має якусь таку притягаючу силу, що його ідеями люблять прикриватися по суті навіть його явні вороги, якими, без сумніву, є нацизм і більшовизм!)

Шкода, що М. Дальний забув згадати також і про інші течії, як напр. християнський соціалізм, що в Європі в останніх часах щораз більше зростає на силі.

“З усіх тих течій”, — продовжує М. Дальний, — “демократичний соціалізм проявив найбільше людяності, але одночасно з цим він проявив і свою повну неспроможність реалізуватися без основного еволюційного переродження людини” (підкреслення наше).

Це правда! Демократичний соціалізм є тим людяним, що для нього людина є найвищим добром, самоціллю. У відміну до нацизму й більшовизму, які для реалізації фікції необмеженої влади їх вождів та мілітарної сили їх держав трактують людину тільки як засіб, погній чи робочу худобу, — для демократичного соціалізму сам соціалізм і держава є тільки засобом для досягнен-

БРИТАНСЬКИЙ МУЗЕЙ

(Закінчення зі стор. 15-ої)

ньому була брила цементу тієї самої ваги. Літак по дорозі зупинявся у Женеві, Римі і Тріполісі. Треба було установити, в якому місті вкрадено годинники й замінено їх брилою цементу. Природничий відділ установив, що брила походила з околиць Тріполісу.

Під час війни Британський Музей зазнав великих ушкоджень. Німецькі бомби знищили частину збірок і багато каталогів, що їх фахівці наново опрацьовують. Треба також відбудувати знищені бомбами галереї. Керівництво Британського Музею не сумнівається, що воно подолає всі перешкоди і знову удоступнить дослідникам скарби, нагромаджені в музеї.

А. Lеріт (Англія)

ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ

ПЛАЙ

344 Bathurst St., Toronto

Тел.: ЕМ. 8-5243

має на складі пластовий і спортовий виряд, книжки, журнали, часописи, шкільне і канцелярське приладдя, дитячі іграшки та галатерійні вироби.

ня найвищої мети: щастя, свободи й вільного розвитку людини, її найближчої клітини — родини й народу. М. Дальний дуже близький нам, коли він каже: "держава не ціль сама в собі, а першорядний засіб для досягнення цілі." "Можна мати свою державу і бути в ній рабом".

Соціалізм можуть реалізувати тільки висококультурні народи з розвиненим почуттям суспільної моралі, соціальної справедливості й громадянської відповідальності. Народи темні й некультурні, що не пройшли школи демократичного самоуправління й не виховали громадських відповідальних членів нації, не зрілі до соціалізму. Вони ще мусять пройти довгий еволюційний шлях суспільного й культурного росту.

Нарешті М. Дальний заскочив нас своїм нічим необгрунтованим твердженням: "Справа в тому, що соціалізм і демократія — це сьогодні речі несумісні".

Чому? Факти?

Розуміється, приклад СССР — "Москва всьому міру голова!", хоч М. Дальний в цьому не певний. Він каже: "може мають рацію соціал-демократичні ідеологи, які твердять, що в СССР нема жодного соціалізму, але більшу рацію мають ті, які твердять, що збудувати кращий соціалізм, ніж той, що його бачимо в СССР, просто неможливо".

М. Дальний вважає сучасну робітничу класу за нездібну боротися за соціальну справедливість. Навіть вільні профспілки, "роля яких за покращення стану робітництва й інтелігенції, напр., колосальна", — це

просто, на його думку, бюрократична диктатура чиновників, "які нерідко користуються на своїх постах досмертним "вибором". (Що це значить "вибором" у лапках? Є це демократичні вибори, чи советські шахрайські? Вибирати у вільному світі когось кілька разів, напр. "аж до смерті" — це шахрайство?)

На думку М. Дального, не тільки робітництво, але й інтелігенція нездібні будувати і вдержувати демократичний лад. Він твердить, що єдиним носієм демократії є дрібна буржуазія, і "позбавити дрібно-буржуазну класу знарядь продукції, позбавити її приватної власності (до чого мусить стреміти всякий соціалізм)..., значить позбутися справжньої демократичної системи..."

Звідсіля він і "розписався" за соціалістів:

"Цей принципової ваги факт розуміють і провідники сучасного демократичного соціалізму, тому й борються властиво не за соціалізм, а певну реформацію капіталізму, за реформацію самої людини..."

Кінцеві його висновки такі:

"Звичайно соціалдемократичні концепції сучасніші, введжені ними реформи справедливіші, але це не соціалізм".

"Кращі соціалдемократи бояться соціалізму..."! (Велика шкода, що п. Дальний не подав ані одного імені з тих "переляканих" соціалдемократів?!).

На це ми хочемо коротко відповісти, головню з'ясувати підставове питання, чи справді соціалізм несумісний з демократією.

Адже ж загально відомо, що соціалістична ідеологія та цілий соція-

лістичний рух стремить до побудови такого соціально-економічного ладу, що забезпечив би **всім людям** життя, вільне від усякого гніту й визиску людини людиною. Отож головне завдання соціалізму — вможливити кожній людській істоті максимальну свободу, очевидно в межах людської спільноти, тобто тільки з тим єдиним обмеженням, щоб людина не надуживала своєї індивідуальної свободи на шкоду свободи інших людей свого оточення. Власне основою соціалізму є свобода всіх людей, рівноправність, справедливість і братерство, пошана людини й її людської гідності! Цю мету можуть досягти люди тільки шляхом народовладдя — демократії, і то не тільки політичної демократії, але й господарської і соціальної. Мало мати тільки політичну свободу, яка ще не забезпечує кожній людині рівноправного користання із матеріальних дібр народньої економіки й соціального забезпечення. Тільки демократія політична, господарська й соціальна може гарантувати кожній одиниці суспільності рівні шанси розвитку всіх її фізичних і духових сил та забезпечення на випадок нездібності до праці. Тепер уже майже у всьому світі лунає соціалістичний постулат творення суспільної опікунчої держави для кожної нації ("Вольфартсштат").

Соціалізм немислимий без демократії. Видатний данський соціаліст, недавно померлий прем'єр-міністр Ганс Гедтофт сказав: "демократія може обходитися без соціалізму, але соціалізм без демократії ніколи!"

Сила ідеї соціалізму в тому, що соціалізм виник з непереможної людської туги за особистою свободою і незалежністю політичною та господарською, за справедливістю, туги за правом вести своє життя по своїй уподобі.

Як усі великі суспільні рухи, так і соціалізм у своїй філософській основі неодностайний. Він поділений на такі дві основні течії: соціалізм ідеалістичний, до якого належить соціалізм релігійний й етичний чи пак народницький (напр. українські соціалісти - радикали, соціалісти - революціонери та практично й соціалдемократи) та соціалізм детерміністичний, еволюційний. До терміністичного соціалізму належить марксизм.

Маркс і Енгельс — одні з визначних соціалістичних теоретиків, що назвали своє вчення "науковим соціалізмом" для відрізнення від т. зв. утопічного соціалізму. В дійсності ні Маркс ні Енгельс соціалізму не винайшли, вони взяли ідею від т. зв. "утопістів" — головню від Фур'є, Сен-Сімона, Прудона. Для відсепа-рування себе від "утопістів", Маркс і Енгельс назвали свій "науковий соціалізм" також комунізмом, а себе комуністами, щоб його вже ніхто

АЛЬФА

найбільша українська крамниця меблів
і домашнього устаткування пропонує
у великому виборі:

● МЕБЛІ І ХОЛОДИЛЬНИКИ

● ЕЛЕКТРИЧНІ Й ГАЗОВІ ПЕЧІ

● РАДІО Й ТЕЛЕВІЗІЙНІ АПАРАТИ

та всякі інші предмети домашнього устаткування.

Найкращий товар по найнижчих цінах!

ALPHA FURNITURE COMPANY

735 QUEEN ST. W., TORONTO, ONT.

Tel.: EM. 3-9637

ФАРБИ

найліпшої якості знаних
фабрик GLIDDEN, O. P. W.

і ін.

ТАПЕТИ

у великому виборі купите най-
ліпше в українській крамниці

**METROPOLITAN
PAINT & WALLPAPER
CO.**

823 Dundas St. West,
Toronto, Ont. EM. 4-6597

Найвідживніший

і найдешевший харч — це
МОЛОКО

ТА МОЛОЧНІ

ПЕРЕТВОРИ!

Споживайте високовартісні
продукти єдиної української
молочарні

**ROGERS
DAIRY LTD.**

459 Rogers Rd., Toronto, Ont.
Phone: RO. 9-7193

ROMAN

988 QUEEN ST. WEST

ЄДИНА
УКРАЇНЬСЬКА ЦУКОРНЯ
В ТОРОНТО

Поручає:

- Коров'яї
 - Всі види тортів
 - Віденські штрудлі
 - Крайові маківники
 - Французькі тісточки
- та все на замовлення.

В найближчому часі в крам-
ниці будуть інстальовані столи
для вдовілля покупців.

не міг змішувати з "утопійним со-
ціалізмом" (цим тепер найбільше
жонглюють більшовики).

Але в дійсності основна ідея "у-
топійного" соціалізму залишилася й
донині живою і актуальною, а з на-
уки Маркса, зокрема його т. зв. "ді-
ялектичний" чи "історичний мате-
ріалізм", його механістичне узалеж-
нення людської свідомості від т.
зв. продукційних відносин, детермі-
нізм, фальшиві соціально-економічні
пророцтва й т. п. відійшли до істо-
рії здебільша як наївні утопії. Спра-
вді науковою річчю Маркса, що
ще й донині не втратила своєї
вартості, є соціально-економічна
аналіза й критика капіталізму, те-
орія визиску ("надвартості") й т. п.

Наука Маркса ніде нині не прий-
нята в цілості. Єдині тільки більшо-
вики у своїй пропаганді виступають
як ніби "єдині" послідовники Марк-
са й Енгельса. А в дійсності вони
тільки жонглюють марксівською тер-
мінологією, заперечуючи в практиці
зміст його теорії (як, напр., у пи-
танні диктатури однопартійної систе-
ми, визиску праці й т. п.). Науку
Маркса скритикували та всі його
фальшиві теорії відкинули в першу
чергу самі соціалісти, як, напр., М.
Драгоманов, Іван Франко, Масарик,
Едуард Бернштайн, Давід, Жорес,
Вандервельде ("ревізіоністи") і т. д.
і т. д. Сучасний соціалістичний рух
видав зпоміж себе сотні нових ви-
значних теоретиків, не кажучи вже
про масу практичних діячів і теоре-
тиків, що очолювали чи очолюють
соціалістичний рух у різних країнах
світу.

М. Дальний вважає соціалістів за
найбільш небезпечних для демокра-
тії власне тому, що вони, мовляв,
намагаються за всяку ціну знищити
усяку приватну власність ("до чо-
го", як він каже, "мусить стреміти
всякий соціалізм"). На це ми відпо-
відаємо: так, у загальному соціалі-
сти стремлять до усупільнення за-
собів продукції з метою обернути
їх на користь усього народу, щоб
усунути визиск людини людиною.
Але усупільнення засобів продукції
ще не означає скасування приватної
власності взагалі. Бо напр. селян-
ська трудова власність на землю та
інвентар, або трудове приватне ре-
місничє підприємство, чи приватна
крамниця, обслуговувана членами
родини власника, нікого не визискує.
Звичайно, коли говориться про усуп-
ільнення засобів продукції, то ма-
ється на увазі величезні капіталіс-
тичні ключові підприємства, що є
основою національного господар-
ства, як напр. залізниці, копальні,
гути, банки й т. п.

Практика показала, що й не зав-
жди доцільно удержувати навіть
і великі приватні підприємства. При-

ватний капітал стає вже до певної
міри усупільнений, коли він втягне-
ний в орбіту державного плануван-
ня, державної контролі його прибут-
ків та їх регулювання шляхом про-
гресивних податків, через співуправ-
ління робітничих фабричних рад та
загальне соціальне законодавство.
З досвіду знаємо, що вже й удер-
жавлені підприємства загрожені не-
безпекою бюрократичного закресте-
нення, якщо не введеться широкого
самоуправління в його керівництві
з боку вільних профспілок.

На це нам і скаже наш опонент:
та це ж ніякий соціалізм! Це тільки
"певна реформація капіталізму"! Про
це й не варто сперечатися, чи це
соціалізм, чи тільки шлях до соці-
лізму. Соціалізм ще ніде в цілості
не здійснений, і ніхто ще нині не
знає остаточного змісту соціалістич-
ного ладу та форм соціалістичної
суспільності. Чому? Бо людина є
найскладнішою суспільною істотою,
яка постійно еволюціонує. Усякі су-
спільні зміни — це дуже складний
органічний, повільний процес, якого
не можна диригувати по заздалегідь
виробленому пляні в партійних ре-
волюційних кабінетах. Найкращим
коректором і забезпечником перед
можливими помилками всяких соці-
альних експериментів є демократія.

Соціалізм має тільки одну ясну
мету: створити такі людські взає-
мовідносини, щоб людина могла бу-
ти вільною від визиску й поневоле-
ння іншими людьми і щоб мала рівні
можливості вільного життя і розви-
тку своїх творчих сил.

І соціалізм пустив уже глибоке
коріння у всьому культурному світі,
за винятком СССР. Напр. загальне
соціальне забезпечення від старості,
каліцтва, хвороби чи безробіття, за-
гальне соціальне законодавство, пра-
во на платний відпочинок робітни-
ка, право вільної організації проф-
спілок, загальне виборче право всіх
громадян без огляду на маєтковий
стан, вільна кооперація, націоналіза-
ція ключевих промислів у деяких
країнах, розбудова комунального
господарства й т. д. — все це ідеї
соціалізму, що вже нині стали влас-
ністю навіть і несоціалістичних пар-
тій.

Але перед соціалістами стоїть ще
довгий, важкий шлях до здійснення
соціалізму, шлях демократії, без
якої немає соціалізму!

Тільки зарозумілі кремлівські дес-
поти мають готові бездискусійні ре-
цепти "ощасливлення людства" у
вигляді, напр., їх т. зв. "уже здій-
сненого соціалізму". І їм це легко
зробити, бо вистачило тільки нав'я-
зати історичну нитку до московської
деспотичної традиції царя Івана
Грозного та його політично-терорис-
тичну поліцію під назвою оприччини

живцем перебрати й перезвати від ЧеКа до МВД! — Але це не є ніякий соціалізм, бо в ньому забуто за людину та її свободу!

Нарешті: “за ким же піде українська молодь”?

Ми загально погоджуємося з М. Дальним, що вона піде за чесними провідниками, “чиї думки не розходяться зі словами, а слова з ділами”. А все ж таки конкретно: хто ж це буде тим щасливим духовним батьком і провідником української молоді? Наші початкові здогади справдилися: М. Дальний, відсунувши всі “застарілі” доктрини: лібералізм, соціалізм і звичайну демократію (без прикметника), заоферував свою нову ідеологію під назвою “революційної демократії”. Чому? Бо, він каже: “українська революційна демократія, яка не зв'язана пуповиною минулого ні з лібералізмом, ні з соціалізмом, ні з комуністсько-фашизмом”, ...“відмовляє всім їм права на формування життя в сучасному — має найбільше шансів сьогодні повести за собою основну масу нашої молоді як емігрантської, так і ще в більшій мірі молоді на Батьківщині”.

Що це значить? На місці всіх теперішніх українських політичних партій, яким “відмовлено право на формування життя”, прийде одна — однісення партія — УРДП? Що ж це за така могутня ідеологія тої “української революційної демократії”, що перед нею розвіються, як дим, усі інші ідеології?

М. Дальний покищо нічого конкретного про цю ідеологію не сказав. Він щойно кличе, апелює до проводу УРДП, щоб таку міцну ідеологію виробив, бо: “коли ж революційно-демократичний рух не збудеться на інтелектуальне зусилля, коли не впорядкує ідеологічного хаосу доби”,... “то навіть партійна молодь від нього відвернеться”...

На жаль, ми є скептиками й сумніваємося, чи вдасться “біцям і командирам української революційної демократії” побудувати таку чарівну і всеоб'ємлючу ідеологію. Одверто кажемо: цього не зможе виконати навіть найбільший геній! Чому? Бо що ж це є “революційна демократія”?

Всі українські партії на еміграції — включно навіть з нашими найбільш консервативними монархістами-гетьманцями — є революційні супроти радянського режиму в Україні та завжди готові революційним шляхом його повалити. Всі ми на еміграції є революціонерами супроти більшовицької контрреволюції. Уявімо собі, що більшовицький режим в Україні розвалився, постала Самостійна Українська Соборна Рес-

публіка з вільно обраним парламентом та виборною демократичною владою. Словом, в Україні запанувала демократія. Що ж тоді має там робити “революційна демократія”? (Справа не в назві, а в суті. Кожна революційна партія стає еволюційною після переможної революції. Ред.) Демократія по своїй природі є еволюційним процесом. “Революційна демократія” — це по суті “контрадікцію ін ад'екто”, тобто — суперечність сама в собі!

Автор цих рядків не схильний закликати молодь приставати до його, чи до якоїсь іншої партії. Це має рішати сама молодь по всесторонньому, зрілому пізнанні основних соціально-політичних проблем. А й ті молоді люди, що залишаться й поза партіями, можуть також своєю безпартійною громадською і культурною працею багато допомогти визвольній справі України.

I. Луч.

З ЖИТТЯ ОДУМ-у У ЧІКАГО

Чикагська філія ОДУМ-у — одна з численніших у США. З часу її заснування (6 лютого 1950 р.) філія пройшла довгий шлях активної діяльності, успішно переборюючи перешкоди, що виникали на її шляху і з об'єктивно несприятливих обставин, і з злої волі неприхильно до ОДУМ-у настроєних людей.

Але ці перешкоди додавали ще більше зусиль управі та членам філії. Разом з ДОБРУС-ом управа філії знайшла домівку, де систематично провадила свою працю, де міг по справжньому розгорнути свою діяльність хор і драматичний гурток. Філія брала активну участь в усіх влаштовуваних переважно з ДОБРУС-ом імпрезах, систематично відзначала всі важливіші національні дати, влаштовувала реферати, академії, брала участь в параді в день американської незалежності й т.д.

З такими показниками закінчила управа філії перший рік своєї діяльності, в якому головну увагу зверталася на при звичаєння членів до форм організаційного життя, — як це й було відзначено у звіті голови філії Олександра Луппо на річних загальних зборах 24 червня 1951 р.

На чергову каденцію обрано нову управу філії, головою якої став Павло Коновал. Новообрана управа ставила своїм завданням продовжувати розпочату попередньою управою працю не тільки в межах філії, але й серед ширшої громадськості м. Чикаго, залучивши до праці всіх членів та симпатиків, яких у той час було вже багато, але які в багатьох випадках ще приглядалися збоку...

Також було звернено увагу на збільшення кількості членів філії, і в короткому часі філія мала понад 40 активних членів. Спільно з ДОБРУС-ом та українськими молодечими організаціями м. Чикаго філія щорічно брала активну участь в усіх національних святах та імпрезах, зокрема таких, як академії на честь С. Петлюри і Є. Коновальця, свята у честь героїв Крут, свята Соборності і Незалежності, Листопадові і Шевченківські свята, допомагала влаштувати прийняття для президента УНРади дра. Витвицького та члена УНРади дра. Бойдуника, брала участь у маніфестації проти московсько-комуністичних народобивств у Вінниці та в проведенні “Українського Дня” в Чикаго.

Члени філії брали участь у літературному вечорі Докії Гуменної і склали свою жертву на видання її творів.

Переважна більшість членства філії є активними поширювачами одумівського журналу “Молода Україна” та щедрими жертводавцями на його пресовий фонд.

Відкрито новий склеп
ФАРБ І ПАПЕРУ НА СТІНИ

**DUNDAS PAINT
& WALL PAPER**

1185 DUNDAS ST. WEST
Tel. LO. 0422

(між Осінгтон і Доверкорт)

Власник: ВАСИЛЬ УСАТЮК

Великий вибір доброякісних
фарб.

Одержите поради на всі про-
цеси малювання!

**BATHURST
HARDWARE**

УКРАЇНСЬКИЙ ЗАЛІЗНИЙ
СКЛЕП І СЛЮСАРНЯ

Склад фарб, замків та виріб
різномодних ключів.

ІВ. ЛІЛІЩАК
344 Bathurst St.

Tel.: EM. 3-4884

Чималу працю пророблено в ділянці одумівського товариського співжиття. Зорганізовано безліч прогулянок на озера, до лісів, музеїв та різних цікавих місць Америки. Слід зокрема відмітити зустріч на Ніагара, де філія з Чикаго зарепрезентувала себе чи не найкраще, та зустріч чикагської та міннеапольської філій. Регулярно влаштовувалися сходи членів, товариські вечори, забави, зустрічі нового року, тощо. Видавався філійний журнал "До мети", редактором якого спершу був **Борис Шерстюк**, а по його відході до війська — **Олексій Коновал**.

Про це звітував голова філії Павло Коновал на загальних річних зборах 14 липня 1953 року, якими закінчилася двохрічна каденція другої управи філії і на яких обрано нову управу, що її очолив **Володимир Філь**.

Ця каденція, що почалася добре, була згодом затьмарена непорозуміннями з приводу одумівської домівки. Знайшлися засліплені партійні "мудреці", які під плащиком нібито церковних непорозумінь постаралися замкнути на замки домівку, про яку була у філії домовленість з парафіяльною радою, і яку одумівці, не досипляючи ночей після праці та студій у школах, власними руками привели до належного вигляду. Але філія переборола й цю загрозу для свого існування і продовжувала працю у погіршених обставинах.

Філія відзначила трьохліття свого існування, влаштовувала товариські вечори, прогулянки, зустрічі з філіями у Міннеаполісі, Дітройті й Форт Вайні. Брала участь у влаштуванні жалібної академії пам'яті пок. Президента А: Лівіцького, у проведенні протестаційного віча проти масових депортацій української молоді в Сибір і Казахстан, провела збірку на видання 2-го тому "Білої книги про чорні діла Кремля".

При філії зорганізовано спортову дружину "Тигри", якій так само довелося перетривати ряд організаційних і не-організаційних труднощів.

6 березня ц.р. загальні річні збори обрали чергову управу філії, що її очолив **Олександр Луппо**. Влаштовано приємний товариський вечір, прогулю до лісу та намічено великий плян діяльності на чергову каденцію. Прийнято 17 нових членів, проведено збірку на пресовий фонд "Молодої України", відбуто зустріч одумівців США й Канади. Чиказька філія ОДУМ-у зростає, міцніє і оптимістично дивиться в майбутнє. **П. К.**

У МОНТРЕАЛІ

Настала гаряча літня пора. Кожний кінець тижня стає першим у пляні: щоб десь виїхати з міста й

відпочити якнайкраще на лоні природи. В такий час друзі по організації зустрічаються рідше, ніж це буває в зимові дні й вечори.

Оглядаючись назад, на минулий сезон праці монтреальської філії ОДУМ-у, треба все таки відмітити здобуті осяги, тим більше, що про монтреальську філію ОДУМ-у досі майже не було ніяких відомостей у пресі.

У жовтні м. р. для ОДУМ-у була відкрита Високо-освітня вечірня школа (2-ох річна), яку одумівці з успіхом відвідували протягом 50-ти педагогічних годин.

Викладовими предметами були: 1) **Історія політичної думки**, лектор проф. А. Степовий); 2) **Історія української літературної мови** (лектор ред. Д. Кислиця) та 3) **Технічне будівництво** (лектор інж. В. Поліщук).

Монтреальським одумівцям винятково пощастило з лекторами: всі вони знали свої викладові предмети бездоганно і зуміли успішно передати свої знання слухачам.

Тому, що ця одумівська школа була безкоштовною, як для учнів так і для викладачів, то філія ОДУМ-у 22-го травня ц. р. влаштувала прийняття (маленький бенкет) для викладачів, відвідувачів школи та аматорів драматичного гуртка в залі Собору св. Софії (шкільні виклади відбувались при Св. Покровській церкві). Цей вечір, що знаменував закінчення навчального року, пройшов у дружній атмосфері й веселому настрої. Проф. А. Степового, ред. Д. Кислицю й інж. В. Поліщука було обдаровано книгами "**У вогні й бурі революції**" — І. Мазепи.

На наступний рік заплановано інші теми: 1) Всесвітня історія, 2) Історія церкви, 3) Біологія, 4) Географія, 5) Мистецтво, а також продовження Історії української літературної мови та технічного будівництва. Склад викладачів уже устійнений. Крім цього плянується ще окремий відділ навчання з бухгалтерії.

Другим досягненням філії ОДУМ-у

у минулому році була організація драматичного гуртка. В цій ділянці найбільше праці приклали п. п. Л. Гороневич і Т. Цехмістер. Вишколення молодого театрального ансамблю й виготовлення декорацій (що стали тепер власністю гуртка) є заслугою цих двох керівників, які, як кажуть, живуть тільки театром.

Гесу "Хмара" — А. Л. Суходольського — гурток ставив двічі. Геса йшла з великим успіхом. Помимо таких виконавців, як К. Гороневич, В. Шийко, Т. Цехмістер, В. Валах, які в минулому практично були ознайомлені зі сценою й грали свої ролі бездоганно, слід відмітити природню здібність і молодих: Олега Аксюка (в ролі жида), Ніни Третьак (в ролі Настусі). Ніна просто захоплює глядачів своїм природнім талантом. Слід сказати, що цей театр з браку приміщення творився просто "по хатах". Але, переборовши початкові труднощі, він в майбутньому напевно розгорне свою працю сильніше і захопить нею ширші кола молоді.

Крім цього філія бере активну участь у хорі православної Св. Покровської церкви та в інших ділянках громадського життя.

Філія з успіхом влаштувала кілька бальних вечорів, що крім розваги молоді принесли також деяке покращення фінансового стану філії.

Тепер серед одумівців є ініціатива створити власну футбольну команду в Монтреалі.

Закінчуючи цю коротку інформацію, згадаємо осіб, що зразково керували життям філії: О. Аксюк (голова), Я. Момот (зам. голови) і Н. Коврига (секретар).

Ф. Ф.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Шановний Добродію Редакторе!

Дозвольте висловити своє враження про журнал, хоч наперед знаю, що це враження Вам не сподобається. Але Ви, як демократи, вислухайте і добре, і погане. Журнал — нічого. Написано в ньому багато й таких статей, які б не слід друкувати. Наприклад, про Корнійчука та його "Крила". Чи "Поразка маршала" Анатоля Галана. Не треба Вам з кожного бувшого комуніста робити національного героя. Краще робіть національного героя з безпартійного куркуля, робітника, службовця... Не клейте комуністам пробудження національної свідомости, бо це фальш!!!

Галан занадто підмазав усіх комуністів; прямо як янголи, такі добрі й гарні... Це саме й про комуніста Корнійчука. Це ж типовий яничар-комуніст! А читаєш цей уривок з п'єси "Крила" й виходить, що Корнійчук з ярого комуніста переродився прямо таки у національно свідо-

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

АРКА

575 Queen St. W. Toronto, Ont.

Тел. ЕМ. 6-7061

- Повний вибір часописів, журналів, книжок.
- Шкільне і канцелярське приладдя.
- Вишивки, різьби, панамы, нитки до вишивання, узор.
- Грамофонні платівки, патефони, радіоприймачі.
- Тютюн, цигарки та всякого роду дрібна галантерея.

ВІДВІДУЙТЕ книгарню АРКА!

Перша в Канаді крамниця меблів новоприбулих українців

ROCHESTER FURNITURE COMPANY

295 COLLEGE ST., TORONTO, ONT. Tel. WA. 3-2834

100% гарантія всього товару, або зворот коштів.

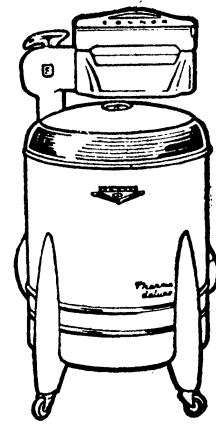
Машини до прання марки "CONNOR" ізольовані й за-
держують температуру протягом 12-ти годин.

Ці гарантовані на 4 роки машини, ми даємо на пробу
до 30-ти днів.

ГОТОВІ ДО ПОСЛУГ ВЛАСНИКИ КРАМНИЦІ:

М. Герус

Н. Дейнега

му людину. А ми у Совегах мали нагоду випадково його бачити... І не дай Боже, якби сам Корнійчук прочитав Вашу статтю й дізнався, що Ви з нього зробили націоналіста, він нас з Вами живцем з'їв би! Та ще й орден за це заробив би. Не знаю, хто Вам радить про них пи-
сати. Це Ваша справа...

Я бажав би сказати Вам дещо про нашу неньку Україну, та не маю часу. Може іншим разом на-
пишу. Вибачте, молоді люди, старо-
му. Може я й що зле Вам сказав,
але може і в злому є іскра правди...

З пошаною до Вас,

І. Бондаренко, Канада

Дорогий п. Редакторе Дальний!

Ваша доповідь "За ким піде украї-
нська молодь" заслуговує найвищої
похвали. Вона принесла багатьом
українцям на чужині свідоме про-
будження і повернула їх знову об-
личчям до Батьківщини.

У своїй доповіді Ви сказали:
"...одне привернення віри в україн-
ську підсоветську людину, яка в
жахливих умовах окупаційного ре-
жиму творить і творитиме Україну
завтрашнього дня, варте більше, ніж
сто оунівських коштовних забав у
абстрактну еміграційну революцію."

Так може говорити лише той, хто
має справжнє розуміння потреб на-
шої дійсності і чуйну душу, що оз-
валася щиро на прояв того людсько-
го горя, що розлилося на наших
окупованих землях.

Так говорить на сторінках україн-
ської преси і в літературі мій улюб-
лений письменник Іван Багрянний.

У своїй доповіді Ви також сказа-
ли, що "кожній молоді притапано
одне думати, говорити й робити".
тоді як "старша генерація . . . ду-
має одне, говорить друге, а робить
третє. Молодь (особливо наддні-
пряньська — В.Г.) це бачить і її ре-
акція на такий стан усім відома".

Так дійсно виглядало по таборах
Європи, так виглядає й сьогодні тут,
за синім морем.

Я сам, як учасник II-ої світової
війни, бачив на власні очі, як ворог
нищив наш край і наш народ, як
йому допомагали свої "вожді", на-
зиваючи "неокомунізмом" все, що
не відповідало їхнім уподобанням.

Ваша цінна доповідь є відповіддю
їм, і я пам'ятатиму її в майбутньо-
му, як колись знову сяду за керів-
ництво танка, що громитиме явних і
схитрих ворогів України.

Ваш,

В. Гор-ко, Канада.

ВІЯСНЕННЯ

У Пам'ятній Книзі з нагоди по-
свячення Української Православної
Катедри св. Володимира в Торонті
(22 травня 1955 р.), в розділі IV --
"Зближені до Катедральної Грома-
ди організації православних" ви-
друковано статтю Сидора Радченка
про Об'єднання Демократичної Ук-
раїнської Молоді (ОДУМ).

У статті вдало та прецизно пода-
но головні завдання та програмові
напрямні ОДУМ-у (витяги з стату-
ту), однак далі в описі про ор-
ганізаційну структуру та внутрішню
діяльність ОДУМ-у допущено ряд
помилко та неточностей.

1. В статті дуже неясно сказано,
що: "Головний відділ ОДУМ-у в Ка-
наді заіснував у місяці вересні 1950
р." Як сказано, у вересні 1950 р.
Організаційний Комітет скликав збо-
ри, на яких створено перший осе-
редок (тобто філію) ОДУМ-у в То-
ронто. Одночасно обраній Управі
філії доручено виконувати обов'яз-
ки Тимчасової Головної Управи
ОДУМ-у в Канаді, організуючи філії
в інших місцевостях. Вже 10-11 лис-
топада 1951 р. відбувся в Торонто
I Крайовий З'їзд ОДУМ-у Канади,
на якому нормальним шляхом ви-
брано Головну Управу ОДУМ-у, а
ще перед тим окремо — Управу То-
ронтоської філії.

2. Помилково сказано, що: "Го-
ловна Управа для всіх країн є в

США". Працю Головних Управ ко-
ординує Центральний Комітет ОД-
УМ-у (5 членів з США, 4 з Канади
та по одному з інших країн).

3. В статті пишеться: "Головні
Управи, а особливо філії ОДУМ-у
США і Канади мають приміщення
при Православних Церквах" — що
в великій мірі не відповідає дійсно-
сті, бо Головна Управа ОДУМ-у
США має свою власну домівку, а
Головна Управа ОДУМ-у Канади,
як також філія ОДУМ-у в Торонто,
постійно користуються приміщен-
ням Українського Народного До-
му в Торонто. В дійсності багато
філій ОДУМ-у Канади, але не всі,
користуються з приміщень при Пра-
вославних Громадах.

4. Склад теперішньої Головної
Управи поданий з помилками, а са-
ме: а) Референтом фінансів є п.
Дмитро Ткачук, а не О. Ткачук.

б) Одним з членів фінансового
комітету є панна Ольга Ткаченко, а
не Д. Ткачук.

в) Також членом Головної Управ-
и є п. Б. Бородчак.

5. Статтю, як уже згадано, помі-
щено в рубриці "Організації право-
славних, зближені до Катедральної
Громади". Також у статті сказано,
що "подавляюча кількість одумівців
— православні". Незаперечний факт,
що велика більшість одумівців пра-
вославного віровизнання, однак ОД-
УМ у першу чергу є Організацією
Української Молоді, а не громадою,
чи організацією специфічно релі-
гійного характеру. ОДУМ, будучи
побудованим на християнській мо-
ралі та етиці, шанує та прагне спів-
працювати з українцями всіх віро-
визнань. Отже, більшість православ-
них в рядах ОДУМ-у є природним
вищом і до деякої міри правдивим
віддзеркаленням української дійсно-
сти, але в ніякому разі "подавляю-
чого" характеру.

Інформаційно-пресова референтура
Головної Управи ОДУМ-у Канади

НАЙКРАЩІ РЕЧІ ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ КУПИТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ КРАМНИЦІ

G. LUKE'S FURNITURE-ELECTRIC

Маємо великий вибір електричних й газових кухонь (Мофет стов), холодильників, пральних машин, машин до чищення підлог та килимів, радіоапаратів, диванів (честерфілди), п'яно-акордіони та інше.

ГАРАНТУЄМО: НИЗЬКІ ЦІНИ, ВИГІДНІ СПЛАТИ, ГАРНУ ОБСЛУГУ ТА ДОБРУ ЯКІСТЬ КУПЛЕНИХ У НАС РЕЧЕЙ.

797-799 DUNDAS ST. W., TORONTO, ONT.

— Tel.: EM. 8-9228

ДРУЗІ ОДУМІВЦІ! ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО ВАШОЮ АСЕКУРАЦІЙНОЮ УСТАНОВОЮ В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ І КАНАДІ Є

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ

- **УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ** — це народня-братська заповогово-асекураційна установа, побудована на щиро демократичних основах, з різними родами забезпечень.
- **УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ** виплатив на різні народні цілі в Україні (давніше), США і Канаді понад 200,000 дол.
- **УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ** має тепер 21,000 членів та 5,250,000 доларів майна.

ЗАБЕЗПЕЧУЙТЕ СЕБЕ Й СВОЮ РОДИНУ В УКРАЇНСЬКОМУ РОБІТНИЧОМУ СОЮЗІ! ВАШІ ВКЛАДКИ ЦЕ НАЙПЕВНІША ОЩАДНІСТЬ, ЩО ПРИНОСИТЬ ВАМ ЩОРІЧНУ ВИСОКУ ДИВІДЕНДУ! ПОМАГАЙМО СОБІ ГУРТОМ!

За інформаціями звертайтеся:

UKRAINIAN WORKINGMEN'S ASSOCIATION

254 OLIVE ST., SCRANTON, PA., USA

Або (в Канаді):

H. MAZURYK, 516 Bathurst St., Toronto, Ont., Canada